ANUL X No. 2923 — O singură ediţie — LUNI 25 AUGUST, 1897

Abonamente
Incep la 1 şi 15 ale fie-căreĭ lunĭ şi se plătesc inainte:
Un an in ţară 30 leĭ; in străinătate 50 leĭ
Şase lunĭ 15 „ „ „ 25 „
Treĭ lunĭ 8 „ „ „ 13 „
Numărul 10 banĭ
In străinătate 15 banĭ

Adevĕrul

Să te ferești Romîne de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

Anunciurĭ
Se primesc direct la Administraţia ziaruluĭ
Linia pagina VI-a . . . . leĭ 0.50 banĭ
„ „ V-a . . . . „ 2. „
„ „ IV-a . . . . „ 2. „
La un mare număr de liniĭ se fac reducţiĭ din tarif
Numărul 10 banĭ
Un număr vechiŭ 20 banĭ

Redacţia PASAGIUL BĂNCEĬ NAŢIONALE (TELEFON No. 25).
Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ
Administraţia PASAGIUL BĂNCEĬ NAŢIONALE (TELEFON No. 25).

Moarte saŭ otrăvire?

Şase paginĭ

„Domnul" Tudor

In programul congresuluĭ studenţesc, care se va ţine la începutul luĭ Septembrie la Tîrgu-Jiŭ, între altele stă şi inaugurarea statueĭ luĭ Tudor Vladimirescu. După cum se vede maĭ la vale, probabil aceasta nu se va face, de oare-ce statua eroului va fi reţinută în gară, ca un simplu colet, pentru care nu s'a plătit rambursul. In adevăr, comitetul are nevoĭe de 25,000 de leĭ ca să poată acoperi cheltuelile şi aceste fondurĭ, publicul romîn nu a crezut că-ĭ bine şi patriotic a le acoperi.

De altmintrelea lucrul se explică. In aceste timpurĭ de laşitate şi de decădere morală, ce ar căuta icoana cioplită în marmoră saŭ turnată în bronz a olteanuluĭ revoluţionar.

Traind în o epocă analoagă cu a noastră, el a ridicat steagul răzvrătireĭ, a adunat ceata luĭ de pandurĭ şi a pornit nu numaĭ în potriva Grecilor, ci şi maĭ ales în potriva întregeĭ clase boereştĭ, care se vînduse fanarioţilor şi asuprea poporul, pe ţăranĭ pe carĭ ea îĭ schimbase de la Mihaĭ Viteazul încoace în iobagĭ, robĭ aĭ pămîntuluĭ şi aĭ proprietaruluĭ moşieĭ.

Era vorba ca ridicînd sabia, să taĭe în carne vie şi să risipească atmosfera aceasta grea care domnea asupra ţăreĭ, precum şi acum stăpîneşte nenorocitul pămînt al Romînieĭ.

Ce ar căuta dar icoana revoluţionaruluĭ între noĭ? Ea ne-ar pălmui imoralitatea noastră, ticăloşia în care am căzut, abdicînd în mîĭnele unuĭa toată libertatea şi voinţa noastră. Ea ar fi o dezminţire a aşa ziseĭ noastre civilizărĭ şi o dovadă că, propăşirea, ce am făcut-o timp de maĭ bine de jumătate de secol, este închipuită. Statua «Domnuluĭ» Tudor, nu are ce căuta în ţara romînească care a rămas şi acuma prada «lupilor celor flămînzĭ», după cum zicea serdarul oltean. Ca şi în anul 1821 domnia este în mîna unuĭa care, pentru a se îmbogăţi, a lăsat plaĭul şi muntele ţăreĭ romîneştĭ în prada claselor stăpînitoare carĭ azĭ nu maĭ sînt «boeriĭ grecĭ şi romînĭ», ci o clasă bogătaşă născută pe mîĭnele vecheĭ boerriĭ şi care a alcătuit, în locul boerieĭ neamuluĭ, boeria banuluĭ.

Ce ar zice aceĭa carĭ îĭ ridică statua, aceĭa carĭ în discursurĭ laudă revoluţiunea viteazuluĭ oltean, ce ar zice eĭ dacă un Tudor s'ar naşte acuma, dacă ar aduna panduriĭ şi ar începe lupta contra «averilor răŭ agonisite şi contra boerilor carĭ aŭ mîncat dreptul noroduluĭ» şi ar lansa ţăreĭ romîneştĭ o nouă proclamaţiune prin care ar arăta «că boĭerilor nu le ajunge cît aŭ prădat şi despoĭat pe ticăloşiĭ ţăranĭ, pînă cînd aŭ ajuns maĭ jos ca morţiĭ din mormînturĭ, ce ar zice eĭ, cînd ar auzi vorba luĭ Tudor că norodul cel ars şi fript de boĭerĭ, este amărît şi înfocat asupra lor, că el, Tudor, nu a plecat de capul luĭ, fără cît tot norodul cel amărît şi dosădit al acesteĭ ticăloase ţărĭ, văzînd că stăpînirea l'a adus la cea maĭ desăvîrşită prăpădenie şi ne maĭ putînd suferi arzimea foculuĭ, pe care li l'a pus peste capete într'un gînd s'aŭ hotărît să se scoale?»

Dacă aceasta s'ar întîmpla dacă Domnul Tudor ar maĭ reapare în ţara romînească, în loc de statuĭ i s'ar da temniţĭ, vre-un poliţaĭ l'ar trimete dezertor ca pe nenorocitul David, vre-un medic militar ĭ-ar administra *specificul* şi, dacă nu i s'ar tăĭa capul cum a făcut Ipsilanti, desigur că bine nu ĭ-ar fi pe mîĭnile «lupilor celor flămînzĭ».

«Domnul» Tudor era căpetenie de răscoală ţărănească, el venea în numele celor apăsaţĭ, şi cînd azĭ boeriĭ şi ciocoiĭ îĭ ridică făţarnicĭ statua, protestează el din fundul mormîntuluĭ, protestează umbra pandurilor săĭ şi protestează istoria, pe tablele de aramă ale căreĭa sînt săpate proclamaţiunile «incendiare» ale şefuluĭ popular.

De altmintrelea instinctul a călăuzit clasa stăpînitoare. Ea nu s'a grăbit să aducă celor ce aŭ luat iniţiativa ridicăreĭ statueĭ erouluĭ oltean, suma strict trebuincioasă, şi bĭetul Tudor riscă să se preumble pe drumul de fier între Italia şi Romînia, ca un colet pentru care nu s'a plătit rambursul.

Din partea «*lupilor celor flămînzĭ*» este o răsplată bine meritată faţă de revoluţionarul oltenesc.

Const. Mille

Verschĭaghin

Aŭ făcut senzaţie tablourile sale, cînd aŭ fost expuse pentru prima dată. Şi tot ce face senzaţie nu convine guvernuluĭ rusesc. Şi guvernuluĭ rusesc nu 'ĭ-aŭ convenit tablourile carĭ reprezentaŭ războĭul din 1877-78, aşa cum a fost el în cruda sa realitate.

Vereschĭaghin este un mare artist. El este un pictor tendenţios. Tendinţa sa este de a îndemna pe oamenĭ la pace, reprezentîndu-le ororile războĭuluĭ şi în aceste reprezentărĭ nimenĭ n'a reuşit maĭ bine ca pictorul rus.

Un architect suedez a lăsat un sfert de milion leĭ, hotărînd cu limbă de moarte ca să fie daţĭ ca premiŭ celeĭ maĭ bune opere literare saŭ artistice, îndreptate în contra războĭuluĭ. Şi acest premiŭ 'l-a obţinut Vereşĭaghin.

Baniĭ 'ĭ-aŭ venit foarte la moment oportun, maĭ ales că bĭetul artist se află în mare lipsă.

Inst.

ANCHETA

Am povestit zilele acestea două fapte îngrozitoare. Lumea întreagă s'a emoţionat la citirea lor şi aproape întreaga presă s'a ridicat pentru a cere anchetă.

Sînt chestiunĭ în faţa cărora trebue să dispară orĭ-ce neînţelegerĭ, orĭ-ce urĭ dintre noĭ.

Să nu se pară o glumă, nicĭ o paradoxă cînd spunem că fapte ca cele petrecute cu Tudor David şi N. Godeanu pun în primejdie însăşĭ siguranţa statuluĭ.

Nu este vorba de un cataclism, nicĭ de o invaziune străină, dar de o putreziciune morală care distruge cu încetul un popor şi'l face incapabil să'şĭ maĭ apere independenţa şi libertatea.

Exemplele rele atrag grozav. Omul, prin natura sa e sălbatec, atroce, îĭ place să domineze fără control şi să vază totul supus voinţeĭ sale.

Numaĭ graţie civilizaţieĭ, care îl prepară ca să-şĭ poată stăpîni instinctele barbare, el renunţă la satisfacerea plăcerilor sălbatice şi respectă în fie-care om pe semenul şi egalul săŭ.

Şi, orĭ-ce s'ar zice, cu toată civilizaţia de veacurĭ se găsesc chĭar în mijlocul popoarelor civilizate indivizĭ cu natură rebelă civilizaţieĭ.

Eĭ bine, dacă în contra actelor sălbatice pe carĭ le comit aceştĭa, reprezentanţiĭ societăţiĭ nu intervin, sălbateciĭ încep să fie imitaţĭ şi de alţiĭ carĭ în alte condiţiĭ s'ar stăpîni instinctele brutale.

Fie-care crimă nepedepsită dă naştere la o serie nesfîrşită de crime şi cînd toleranţa devine regulă generală, primejdia nu maĭ poate fi înlăturată de cît prin revoluţiunĭ sociale.

Dacă şefiĭ din armată tolerează brutalităţile şi barbariile, ajungem la prononciamente. Exemplul răŭ e contagios.

Noĭ am făcut această experienţă, am văzut în această ţară mişcărĭ ofiţereştĭ şi putem prin urmare să ne dăm seama prin noĭ înşine de starea primejdioasă la care ajungem tolerînd crimele şi brutalităţile.

Domnilor, carĭ ne guvernaţĭ, numiţĭ anchete serioase şi daţĭ acestor anchete gravitatea care impune şi duce la descoperirea adevĕruluĭ.

Noĭ nu cerem de cît dreptate şi nu voim să facem călăĭ din nevinovaţĭ, dar ĭarăşĭ nu putem lăsa călăiĭ nepedepsiţĭ.

Şi cînd cerem pedepsirea acelora, carĭ aŭ comis crime neînchipuite, facem aceasta, nu pentru a răzbuna victimele, dar pentru a ferĭ societatea de nouĭ calamităţĭ.

Şi aceea ce cerem noĭ, preocupaţĭ de o idee mare şi care trebuĭe să conducă societăţile civilizate, D-voastră, D-lor de la guvern, trebuĭe s'o faceţĭ ca o datorie ce se impune acelora carĭ guvernează un popor.

Iasus

Monumentul luĭ Tudor

— Vezĭ pag. II-a —

CULISELE POLITICE

Reclamele liberalilor

Liberaliĭ aŭ ajuns în aşa stare, în cît aŭ ajuns să se acaţe de toate nimicurile pentru a'şĭ prelungi viaţa la putere.

S'a încins de la o vreme o luptă înverşunată între diferitele grupurĭ liberale şi lupta se dă prin răspîndirea a tot felul de ştirĭ senzaţionale şi de reclamă.

Acum se poate spune cu drept cuvînt partiduluĭ liberal: „baracs liberală".

Precupeţiĭ de pe la tarabe fac un zgomot asurzitor pentru ca fie care să atragă maĭ mulţĭ muşteriĭ.

Reclama sturdzistă

Sturdziştiĭ îşĭ daŭ aere grozave. Eĭ vorbesc de dizolvare şi de instalarea actualuluĭ guvern încă pe patru anĭ cel puţin.

De cîte-va zile sturdziştiĭ, văzînd că aurelianiştiĭ răspîndind zgomotul că D. Stătescu s'a pronunţat pentru eĭ aŭ cîştigat enorm, s'aŭ hotărît să înceapă şi eĭ a trîmbiţa că D. Stătescu este cu eĭ.

Ast-fel acuma toată lumea vorbeşte în numele şi pentru D. Stătescu şi numaĭ acesta tace.

Fie-care spune:

— D. Stătescu a zis aşa!

— D. Stătescu a spus cutare.

— D. Stătescu s'a pronunţat în cutare sens.

D. Stătescu tace însă, stă ghemuit în şuba sa la Sinaia şi din... era să zicem vîrful Karaimanuluĭ, uitasem că D. Stătescu nu se poate urca pe munţĭ—şi din al doĭlea etagiŭ al oteluluĭ Ungarth, priveşte cu dispreţ la politicianiĭ carĭ, mişunînd prin parcul Sinaieĭ, răspîndesc pretinsele sale cuvinte, cum răspîndesc popiĭ catolicĭ pretinsele bucăţele de lemn sfint.

Alte reclame

Aurelianiştiĭ nu se mulţumesc numaĭ să spuĭe că D. Stătescu s'a pronunţat pentru eĭ. Aceştĭa aŭ făcut acuma un pas maĭ departe.

Eĭ spun că nu numaĭ Stătescu s'a pronunţat pentru grupul lor, dar şi regele s'a pronunţat în favoarea unuĭ minister Stătescu de concentrare liberală.

Această versiune o susţin şi intimiĭ D-luĭ Stătescu, dar cu o mică variantă.

Eĭ spun: da, regele s'a pronunţat pentru un minister Stătescu însă ministerul Stătescu se va face în înţelegere cu D. Sturdza, nu cu D. Aurelian.

Părerea regeluĭ

Este interesantă părerea ce se atribue regeluĭ.

Se spune că regele, înainte de a pleca, a avut interesante convorbirĭ cu D-niĭ Eugeniu Stătescu şi Dim. A. Sturdza.

D-luĭ Stătescu ĭ-a spus regele că este singurul om în partid, care ar putea să facă concentrarea liberală, ast-fel ca partidul să maĭ poată rămîne la putere.

De-alt-fel toţĭ liberaliĭ spun că regele a declarat că, în orĭ-ce caz, le va maĭ acorda o dizolvare şi îĭ va ţine la putere încă mult timp.

Dar acum voiţĭ să vorbească alt fel liberaliĭ?

Ş'apoĭ chĭar dacă ar vrea regele să-ĭ ţie, ce folos că nu pot eĭ să se ţie.

Care-ĭ adevărul?

Care-ĭ adevărul? Aceasta cine o poate spune. Zgomote cîte voiţĭ, ştirĭ de senzaţie cîte poftiţĭ. Dar, cum toate pornesc de la părţĭ interesate, nu se poate lua nimic în serios.

Un lucru însă e sigur, că acum cearta şi neînţelegerea între conducătoriĭ partiduluĭ e maĭ mare ca tot-d'a-una.

Şi de astă dată nu e vorba numaĭ de neînţelegerĭ între conducătoriĭ grupurilor cunoscute, dar şi de ceartă între membriĭ aceluĭaşĭ grup.

Miniştri chĭar nu se pot înţelege între eĭ asupra atitudineĭ de luat. Fie-care protejează în judeţe cîte unul din grupurile ce se ceartă între ele, fie-care voeşte să-şĭ asigure situaţia în guvern, formîndu-şĭ grupurĭ prin judeţe.

Este o adevărată descompunere.

Rep.

Expulzarea Armenilor

D. Sturdza a comis — ca să nu zicem alt-ceva — încă o prostie. Pentru a conplace celor de la Yldiz-Kiosk, D. Sturdza a călcat încă o dată tradiţionala ospitalitate a ţăreĭ noastre, şi a ordonat expulzarea a cincizecĭ de Armenĭ prigoniţĭ de Turcĭ, şi carĭ găsiseră azil în ţara noastră.

D. Sturdza face această injustiţie, crezînd probabil că va putea obţine oareşi-carĭ avantagiĭ de la sultan pentru Romîniĭ din Macedonia, — avantagiĭ carĭ să maĭ acopere enormele bulete ce actualul nostru premier le-a comis în politica noastră exterioară.

D. Sturdza se înşală însă. De cînd D-sa se tot închină sultanuluĭ şi Porţeĭ, ar fi trebuit să obţie deja ceva,— dacă vorba e că Poarta are de gînd să acorde ceva. Dar sultanul profită de faptul că Romîniĭ aŭ interese de apărat în Macedonia, şi abuzează de D. Sturdza care, în încăpăţinarea sa, nu vede că i se cer serviciĭ dintre cele maĭ înjositoare, fără ca să i se dea ceva în schimb.

Protestăm împotriva acesteĭ nouĭ infamiĭ a D-luĭ Sturdza. Protestăm în contra expulzăreĭ acelor nenorociţĭ carĭ n'aŭ făcut ţăreĭ noastre nicĭ un răŭ şi carĭ aŭ dat dovadă, în timpul şedereĭ lor în Romînia, că sînt oamenĭ pacinicĭ şi neprimejdioşĭ. E o ruşine, ca din Belgia Orientuluĭ străinătatea să poată înregistra fapte, pe carĭ chĭar Bulgaria a ezitat atîta vreme să le comită.

Int.

Ionescu Gion

Doctor în litere din Bruxelles, fost elev al şcoaleĭ de Hautes Etudes *din Paris, s'a întors prin 1884 în ţară, s'a ocupat de literatură, de ziaristică şi de profesorat. A scris la* Romînul *cronice săptămînale, apoĭ la* Indépendance Roumaine, *la* Revista Nouă, *etc.*

Studiile sale istorico-sociale sînt apreciate. Intre altele Ludovic al XIV şi Constantin Brîncoveanu. *Conferinţele sale sînt gustate. A publicat în această ramură:* Doftoricescul meşteşug şi trecutul ţărilor romîneştĭ, Cum vorbim, Duşmaniĭ luĭ Mihaiŭ Viteazul, Entuziasmul în trecuta generaţiune, Bucureştiĭ în timpul revoluţiuneĭ franceze, Ciuma şi holera în timpul zavereĭ, *etc. etc. Azĭ lucrează la o operă însemnată asupra istorieĭ Capitaleĭ:* Bucureştiul în trecut şi în prezent.. *E profesor la scoala normală de institutorĭ şi la liceul* Mateĭ Basarab, *e decorat cu Bene-Merenti, clasa I, e membru corespondent al Academieĭ romîne şi ofiţer al Academieĭ din Paris.*

A făcut de curînd o căsătorie artistică, cu D-ra Ana Ciupagea, cunoscută artistă şi scriitoare.

Per.

CARNETUL SAPTAMINEĬ

Din ţară

Ultimele neomeniĭ, ca asasinarea tînăruluĭ Godeanu, de către medicul militar Nicoreanu, precum şi trista poveste a băĭatuluĭ Tudor David, aŭ arătat puterea preseĭ—şi în special a ziaruluĭ Adevĕrul. *Insîşĭ ziarele liberale aŭ fost nevoite să recunoască că trebuinţa uneĭ anchte. Cît despre opiniunea publică ea este dureros impresionată. Pretutindenĭ nu se vorbeşte de cît de aceste sălbăteciĭ şi lumea înspăimîntată se întreabă dacă cele poveştĭ s'aŭ întîmplat în Romînia saŭ într'o ţară sălbatică.*

Din nefericire nu ne facem iluziune. Ştim d'înainte ce sînt anchetele şi cunoaştem fabrica naţională şi protegiată de stat, care lucrează în continuu, la muşamale.

Pe cînd lumea este indignată de sălbăteciile pe carĭ le-a descoperit şi înfierat Adevĕrul, Voinţa Naţională *găseşte că-ĭ maĭ bine să se ocupe de următoarele cestiunĭ de actualitate:* arborele incombustibil, cura de altitudinĭ, turbnrările din India, despre radiaţiunile solare *şi* despre vapoarele sub-marine *şi alte cestiunĭ de palpitantă actualitate. Ceea ce însemnează că'ĭ adevărat proverbul:* satul arde şi baba se piaptănă.

Liberalul, Voinţa *şi* Drapelul *s'aŭ luat la clonţ. Ce păcat însă că polemica se isprăveşte tocmaĭ cînd promite că o să fie maĭ frumos. Aşa am maĭ avut un început de „discuţie colectivistă", cu ocaziunea plecăreĭ la Olanda a ministruluĭ de lucrărĭ publice. Adversariĭ vărsaŭ pe nas jăratec şi venin, se ameninţaŭ că o să se sfîşie şi de odată cearta s'a isprăvit. Un ordin de la poliţie, a calmat furia tuturor.*

Păcat! Păcat!

Din străinătate

Lumea pĭere de foame şi monarchiĭ se joacă de a războĭul. Manevre pretutindenĭ: manevre în Germania, manevre în Austro-Ungaria şi manevre în Rusia. Şi nu manevre glumă: sînt armate enorme carĭ formează jucăria împăratuluĭ. De la 1870 Germania n'a maĭ concentrat o armată aşa de numeroasă ca aceea care va manevra acum înaintea luĭ Wilhelm II. Austro-Ungaria la Totis a strîns o oştire, ĭarăşĭ aşa de numeroasă, în cît perechea nu i se maĭ poate găsi de cît în războĭul de la 1864, ĭar manevrele ruseştĭ, carĭ în anul acesta se fac în Polonia, vor fi executate de maĭ bine de aproape un sfert de milion de soldaţĭ. Calculaţĭ cît costă aceste manevre şi spuneţĭ dacă vă veţĭ maĭ mira odată că Wilhelm, Nicolae şi alţiĭ ca dînşiĭ nu ştiŭ ce-ĭ nevoĭa.

D. Faure s'a întors în Franţa. Francezii, şi maĭ ales parizieniĭ, ĭ-aŭ pregătit o primire, cum nu s'a maĭ făcut nicĭ unuĭ monarch. Toate oraşele aŭ serbat marele eveniment al reintoarcereĭ D-luĭ Faure în Franţa, şi toată suflarea franţuzească a văzut par'că ziua, în care Alsacia-Lorena va fi ĭarăşĭ a Franţeĭ. D-luĭ Faure i s'aŭ făcut multe darurĭ. Cel maĭ semnificativ însă şi acela care trebuĭe să-l fi mişcat maĭ mult, fără îndoĭală că a fost darul pĭelarilor şi tăbăcarilor din Paris: un frumrs album legat în pĭele. Nu ştim dacă şi ţarul a fost încîntat cînd a auzit despre acest dar ce s'a dat amiculuĭ săŭ de către colegiĭ săĭ. Ţarul a meditat poate vechiul proverb: spune-mĭ cu cine te întîlneştĭ, ca să-ţĭ spun cine eştĭ.

Nota veselă

Un om bogat moare şi lasă averea sa moştenire la treĭ inşĭ: unuĭ ortodox, unuĭ catolic şi unuĭ ovreĭ, cu condiţiunea ca fie-care dintre aceştĭa să'ĭ puĭe în sicriŭ cîte o sută de leĭ.

După ce omul a fost îngropat, se încep cercetările pentru a se vedea dacă moştenitoriĭ şĭ-aŭ îndeplinit însărcinările.

Ortodoxul zise: „Eŭ am pus o hîrtie de o sută de leĭ."

Catolicul zise: „Eŭ am pus o sută de leĭ argint în sicriŭ."

Ovreĭul zise: „Şi ĭu am scos întîĭ cele două sută pe care li-oŭ pus dumnialor, apoĭ am pus înavuntru în sicriŭ o poliţă de treĭ sutĭ di leĭ pi treĭ lunĭ.

CHESTIA ZILEI

(Reintoarcerea lui Trandafir)

Maĭ greŭ îmĭ pare drumul, acum la 'ntors acasă
Cadîna din spinare, ce greŭ, ce greŭ m'apasă !

IMPRESIUNI și PALAVRE

Calomniarea artiștilor

Fac cea maĭ umilă amendă onorabilă. Pînă acum, cînd mergeam la teatru la drame, în momentele cele maĭ tragice rîdeam. Strigătul înfiorător și disperat a luĭ Mounet-Sully îmĭ spărgea numaĭ urechile; Antoine, jucînd pe Nichita în *Puterea întunerecului* a luĭ Tolstoi, îl socoteam pur și simplu bine, ca exagerațiune, și toate răcnetele și masca tragică a luĭ Notara, mă făceaŭ să surîd. Toate aceste accente cu tonul ridicat, îmĭ ziceam că sînt nenaturale. Omul, orĭ cît o fi de dezichilibrat, orĭ cît î-ar fi nerviĭ zdruncinațĭ, nu ajunge la asemenea grad de surescitare. Ca un argument pentru propria mea convingere, îmĭ aduceam execuțiunile capitale. De multe orĭ, acel care urcă treptele eșafoduluĭ, nu este un cinic, un convins orĭ un apostol. Este de multe orĭ o brută pe care moartea o „afolează“, o dezichilibrează și în acest caz „animalul“ singur vorbește. E teribila luptă între călăŭ și nenorocitul osîndit, dar ea nu ia proporția dramatică pe care o vedem pe teatru.

Am azistat însă Vinerĭ la o scenă care m'a convins de contrariul și care m'a împăcat cu furia dramatică de care rîdeam înainte. Faptul s'a povestit. Era seara și aghiotantul închisoreĭ militare pe care nenorocitul Tudor David îl arăta că l'ar fi făcut neom, a cerut să-l confruntăm cu „victima sa“. Tocmaĭ atuncĭ nenorocitul eșise dintr'un atac de epilepsie și doĭ servitorĭ îl preumblaŭ prin curte. Era slabit că d'abia putea merge susținut de ambele brațe. Cînd a trecut pe lîngă sergent, acesta era în umbră în dosul maĭ multor persoane și n'a fost văzut. Cînd David s'a întors, lumina de la un felinar din curte, îĭ bătea militaruluĭ în față și nenorocitul șĭ-a zărit călăul.

Ochiĭ luĭ painjinițĭ i s'aŭ făcut marĭ, pleoapele s'aŭ dilatat, un tremur nervos a început să-l coprindă și cu glas de taur dus la tăere, a început să bieze:

— Aghiotantul! Aghiotantul! El este!

Se zbătea în mîinile a patru oamenĭ, voia să fugă, cei-l'alțĭ îl țineaŭ, iar fața îĭ era întoarsă către teribila videnie, care era aevea: „aghiotantul“...

Momentul acesta a fost teribil. Patru oamenĭ d'abia îl țineaŭ, privirea-ĭ devenise grozavă, iar glasul, întrerupt de sughiț, striga deznădăjduit:

— Aghiotantul! Aghiotantul! Mă omoară!

Galben ca turta de ceară, cu glasul muiat, făcîndu-șĭ cruce, militarul plecă, recunoscînd și el că multe trebuie să fi pățit nenorocitul, dar că nu este el autorul acesteĭ neomeniĭ.

Pentru lauda artiștilor, trebue să recunosc că scena a fost maĭ tragică de cît nĭ s'ar fi putut da pe teatru. Dacă n'așĭ fi azistat la ea, văzînd-o pe scenă, așĭ fi strigat că-ĭ exagerațiune. Azĭ mĭ-am făcut convingerea contrarie, că imitația, î-ar fi slăbit puterea dramatică.

Ceea ce se întîmplă cu teatrul, probabil se întîmplă și cu pictura. Strigăm că nu e natural, cutare lucru pentru că noĭ nu l-am văzut. Marele merit al școaleĭ impresioniste este de a fi eșit din cercul strîmt al pictureĭ convenționale și a fi pictat natura „cum se vede“. De aicĭ marele scandal, al „filistenilor“ în potriva eĭ, pînă cînd și lumea a început să vadă natura ca pictoriĭ și atuncĭ, a ajuns la concluzia pe care am făcut-o și eŭ cu teatrul, că arta „atenuiază“, nu „exagerează“ niciodată.

Chițibuș.

CRONICA

Animalele doctori

Știința, care lucrează mereŭ și observă într'una se interesează acum de un lucru ciudat și foarte interesant: de priceperea animalelor de a se îngriji și vindeca singure, sigure de boalele ce îndură.

Davidson, autorul uneĭ opere foarte însemnate asupra acestuĭ subiect, sfătuește pe proprietarĭ de animale domestice să le lase să se vadă singure de rănĭ, ba încă, îĭ sfătuește să ia exemple de la ele, și oameniĭ în împrejurărĭ la fel.

„De cîte-orĭ, scrie dînsul, oameniĭ de la țară nu rămîn cu gura căscată cînd aŭ cîte o rană, neștiind ce să'ĭ facă și lăsînd'o adesea în voia întîmplăriĭ cu pericolul unor complicațiĭ grave? Eĭ bine, să 'șĭ observe cîiniĭ, pisicile saŭ vacile și chiar găinile și vor afla multe principiĭ simple și bune pentru multe cazurĭ comune“.

Autorul își sprijină teza pe o mulțime de exemple carĭ aŭ un mare interes pentru țăranĭ și chiar pentru orășenĭ.

Ast-fel cîinele, cum se vede rănit la labă, nu se maĭ slujește cu ea și ast-fel o lasă, să se odihnească. Apoĭ spală rana lingînd'o și dacă are apă la îndemînă, o bagă adesea în apă.

S'aŭ văzut chiar pisicĭ — carĭ nu pot suferi apa—stînd în apă cîte două zile ca să combată frigurile produse de înghițirea vre-uneĭ substanțe otrăvite.

Un om avea un cal care s'a vindecat de un acces mare de frigurĭ, stînd cincĭsprezece ceasurĭ într'una, în apă. Și se știe de cîțĭ-va anĭ, că băile cu ghiață scapă pe ceĭ bolnavĭ, de frigurĭ tifoide.

Un porc mistreț, rănit la o vînătoare, șĭ-a ferit rana de microbĭ, punînd pe ea noroĭ de pămînt galben.

Elefantul își cauterizează rănile, carĭ i-ar putea otrăvi sîngele, cu cărbunĭ aprinșĭ.

Exemple de acestea sînt încă multe și foarte interesante.

Radu Prelea

ZNOAVE

N'am să daŭ.

Se întîlnesc doĭ ovreĭ cu un al treilea pe care îl luase de militar.

Fiind eĭ prietenĭ bunĭ, cum se văd se opresc și încep a vorbi, a se întreba, ca prieteniĭ carĭ nu s'aŭ văzut de mult.

Ca să nu stea în drum, se duc să bea cîte o țuică și la masă în fața păhărelelor întind înainte vorba.

Unul din ovreiĭ țivilĭ zice militaruluĭ:

— Bine moĭ, Șloim, tu eraĭ așa u om blund, nu aĭ putut să facĭ reŭ la un muschi, dacă are să viĭ u războĭ, ci oĭ să facĭ tu?

— Ci am să fac?

— Cum oĭ să daĭ tu cu puschi findchi puntruchi la dușman trebuĭ să puscĭ ca să omorĭ?

— Iu n'am să daŭ cu puschi.

— Cum n'aĭ să daĭ?

— N'am să daŭ du loc.

— Dacă are sî-țĭ zichi cupitan?

— Nu daŭ.

— Dar dacĭ are să-țĭ zichi u culunel?...

— Iu n'am sî daŭ cu puschi nicĭ dacĭ are să zică rege!... N'am să daŭ du loc!

Ceĭ-l'alțĭ doĭ ovreĭ începură să rîză. Unul zise:

— Ci vreĭ sî ne prusteștĭ așa, moĭ Șloim?... Dacă are sî 'țĭ zichi ție rege, cum n'aĭ sî daĭ?...

— N'am să daŭ nicĭ atuncĭ zic și eoŭ.

— Eĭ cum?

— Ci, parcă iu am pușchi?... Iu bat pu tobă.

Dumitru Stănescou.

VARIETĂȚI

Regele Siamuluĭ și Bismark.—Regele Siamuluĭ a făcut o vizită luĭ Bismark la Friedrichsruhe. Ginerele fostuluĭ cancelar 'l-a primit pe rege la gară și 'l-a condus la curte unde Bismark îl aștepta. Regele Siamuluĭ s'a întreținut o oră întreagă cu Bismark, care era înconjurat de familia sa. Regele plecă într'aceeaș zi. Fostul cancelar îl conduse la gară, unde se afla o mulțime de lume, care căsca gura la rege și la prinț, privindu'ĭ cum se plimbaŭ braț la braț.

*

Pentru paza conductorilor.— Se știe că din pricină că conductoriĭ circulă pe scara vagonuluĭ, pentru a face controlul biletelor, se întîmplă o mulțime de accidente printre carĭ unele chiar mortale. Ministerul căilor ferate austriace a elaborat acum un regulament, prin care oprește conductorilor de pe toate liniile, fie ele ale statuluĭ, fie particulare, de a maĭ umbla pe scara vagoanelor pentru a controla biletele. Circulația pe scară, nu se maĭ permite de cît în cazurile unde ea devine indispensabilă.

*

Sfîrșitul unuĭ artist.— Artistul Teodor Alfons s'a aruncat acum cîte-va zile de la o fereastră a etajuluĭ al treilea. Alfons era născut la 1860 în Krakau, a studiat la Academia de belearte din Viena și s'a distins maĭ ales ca bun aquafortist. Acum vre-o patru anĭ, o teribilă boală nervoasă îl sili să intre într'o casă de sănătate. Se însănătoși însă și trăia în cea maĭ fericită armonie cu familia sa. Teribila boală l'a apucat se vede din noŭ, și într'un acces de furie se aruncă de la fereastră.

Lamwda.

Un bucureștean pe zi

Generalul Eraclie Arion

S'a născut în 1838 și a eșit sub-locotenent la 1855.

In timpul războiuluĭ independențeĭ, avînd gradul de colonel, a făcut parte din comisiunea pentru construirea poduluĭ peste Dunăre. La 1883 a fost înaintat la gradul de general de brigadă, la 1892 general de divizie. In calitate de comandant al corpuluĭ al II-lea de armată, a comandat defilarea trupelor înaintea luĭ Frantz-Iosef, toamna trecută. Face parte din consiliul superior de războiŭ și din multe alte comisiunĭ militare.

Per.

SONET

Ea cîntă la clavir îngîndurată;
Gem clapele sub degetele'ĭ fine
Și-așa tresare inima în mine
Sub notele luĭ Haydn din Sonată...

Un stol de visurĭ scumpe și divine
Se lasă 'ncet pe mintea'mĭ sbuciumată;
Simțesc deliciĭ nouĭ, ca nicĭ odată,
Trăesc în lumĭ pînă acum străine.

O muzica!... ce farmec sfînt ascunde
Că mișcă inima cu-așa putere
Și'n toate adîncimile'ĭ pătrunde?...

Gustăm c'un vals sublima luĭ plăcere
Și plîngem la accentele profunde
Din tristul, genialul mizerere!...

Virgiliu N. Cișman.

Munkàcsy

Cine nu cunoaște legenda luĭ Munkàcsy? Simplu fiŭ de cioban și însușĭ cioban în tinerețe — așa se zice — el a devenit cel maĭ mare pictor al Ungarieĭ și unul dintre mariĭ pictorĭ europenĭ.

Tablourĭ din istoria ungurească și din viața de pustă a poporuluĭ maghiar, iată ce a creat maĭ ales Munkàcsy.

Maĭ tîrziŭ a fost lovit de o boală crudă, și acea minte ce iscodea tablourile cele maĭ minunate, era întunecată, — nu înțelegea, nu lucra, nu producea nimic.

Munkàcsy a fost închis într'o casă de sănătate de unde ne sosește acum știrea că se află cu mult maĭ bine și că sînt speranțe întemeiate că în curînd va putea iarășĭ lucra.

Graf.

Invențiunĭ și noutățĭ

Igiena doicilor. — Incă o chestie foarte interesantă. Ce trebuie să se dea de băut doicilor? Pe cine nu interesează aceasta?

Iată ce spune în această privință — ca rezultat al unor lungĭ și serioase experiențe—D. dr. Vallin.

Cele maĭ bune băuturĭ pentru o femee care alăptează sînt: pe de o parte laptele, pe de alta soluțiunile zaharoase carĭ restitue organizmuluĭ principiile eliminate prin alăptare.

O jumătate de litru de vin, în timpul meseĭ, un litru de lapte pur saŭ tăiat, în timpul dintre mîncărĭ; apă rece îndulcită cu un sirop de fructe, iată adevărata băutură igienică pentru doicĭ. Berea poate să înlocuiască unul dintre aceste lichide, dar cu condiție ca să fie foarte slabă și maturată. Spirtul și băuturile spirtoase nu trebuesc să le fie date de cît cu foarte mare băgare de seamă.

*

Cum se uzează pavagiul de lemn. — Iată o cestiune care trebuie să ne intereseze și pe noĭ, de oare-ce aŭ început să se facă și în Bucureștĭ experiențe cu pavagiul de lemn. D. Petsche, savantul inginer de podurĭ și șosele, a făcut cercetărĭ foarte importante în această privință.

După ce constată avantagele pavagiuluĭ de lemne, pentru circulație și pentru higienă—de oare-ce acest pavagiŭ se curăță bine și trebuie să fie continuu curățit—spune D. Petsche, că una din primele condițiunĭ este instalarea luĭ și modul prepararăeĭ.

Asupra acesteĭ cestiunĭ s'aŭ făcut deja studiĭ destul de importante și nu este nevoe să maĭ intrăm în amănunte.

Dar chiar bine preparat și așezat, pavagiul de lemne se uzează repede din cauza inegalitățeĭ uzăreĭ. Aceasta maĭ ales pe străzile maĭ puțin frecuentate saŭ inegal frecuentate în lungimea lor.

După constatările făcute, un pavagiŭ de lemn bine întreținut—și aceasta e o chestie principală—durează pînă la 8 și 10 anĭ. Alt-fel el se strică în cincĭ anĭ. In Paris pe stradele cele maĭ frecuentate pavagiul de lemn a durat 10 anĭ.

Inlocuirea pavagiuluĭ devine necesară, maĭ ales din cauza putrezireĭ și a uzăreĭ inegale. Aceasta se poate înlătura printr'un tratament antiseptic saŭ prin întrebuințarea esențelor exotice foarte incoruptibile.

In sfîrșit, după cum am maĭ spus, trebuie o întreținere zilnică și aceasta e marea sarcină a primăriilor.

MONUMENTELE

De multe orĭ am arătat complecta nepăsare a guvernelor noastre față de arte și de monumente.

Liberaliĭ maĭ ales s'aŭ distins prin complecta nepăsare față de arte. Eĭ aŭ fost niște adevărațĭ barbarĭ în chestia monumentelor istorice.

Cine nu știe ce aŭ făcut eĭ cu restaurările bisericilor? S'a permis ca aceste monumente istorice, de carĭ sînt legate atîtea fapte istorice, să fie dărîmate pînă în temelie și restaurate după fantezia restauratoruluĭ.

Architecțiĭ romînĭ aŭ protestat, dar cine î-a ascultat!

Cu monastirile s'a procedat încă și maĭ vandalic. Guvernanțiĭ aŭ transformat aceste monumente, în carĭ se păstrează istoria architectureĭ și picatureĭ de la noĭ, în temnițe pentru tîlharĭ. Picturile, frescurile și ornamentele artistice aŭ fost lăsate pradă bandițiilor din închisorĭ carĭ le-aŭ stricat, le-aŭ rupt și le-aŭ desființat.

Aceeașĭ nepăsare, ce s'a arătat față de monumentele pe carĭ nĭ le-aŭ lăsat generațiile trecute, aŭ avut'o și față de monumentele proiectate în timpiĭ din urmă.

Cîte-va exemple:

Statua luĭ Tudor

Cetățeniĭ din T.-Jiu aŭ luat inițiativa pentru ca să ridice o statue apărătoruluĭ romînizmuluĭ, aceluĭa care, înțelegînd aspirațiunile poporuluĭ romîn, a dat semnalul redeșteptăreĭ naționale, viteazuluĭ patriot Tudor Vladimirescu.

Eĭ aŭ adunat prin suscripție publică cîte-va miĭ de leĭ, pe carĭ î-aŭ dat talentatuluĭ sculptor romîn D. Bălăcescu, ca să facă statua.

Statua e gata — dăm în pagina I-ĭa o schiță — dar ea stă în magazia găreĭ din T.-Jiu, fiind expediată cu contra-ramburs, de oare-ce sculptorul — adică turnătoria care a turnat statua în bronz—are să primească încă suma de 20.180 leĭ.

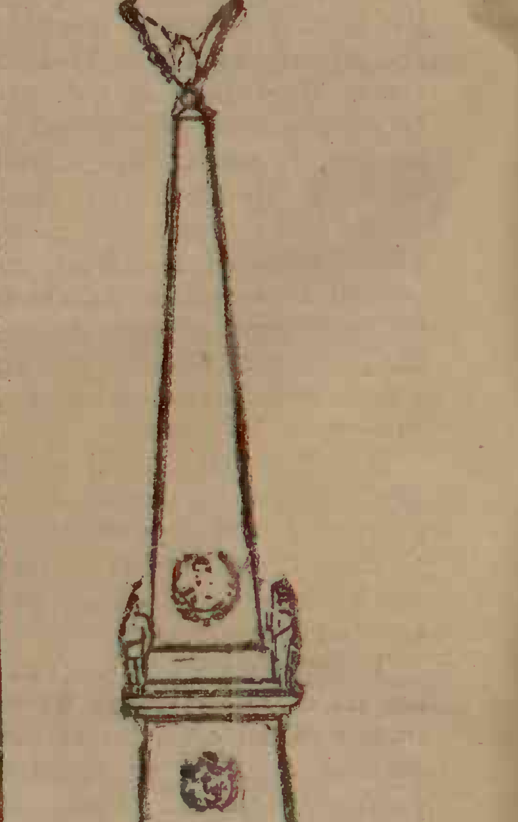
Toțĭ aceĭa carĭ aŭ văzut statua, cum și consulul romîn din Milano, D. Enrico Bambergi, afirmă că statua este admirabil concepută și lucrată.

Prin inscripție publică s'aŭ adunat vre-o 5000 leĭ, cele maĭ multe liste s'aŭ întors albe, iar primăria din T.-Jiu, deși a prevăzut în bugetul anuluĭ trecut mica sumă de 2000 leĭ, pînă acum n'a vărsat'o casieruluĭ comitetuluĭ pentru ridicarea statueĭ.

Ast-fel statua luĭ Tudor stă azvîrlită în magazia găreĭ!

Iată cum se cinstește memoria omuluĭ care ș'a dat viața luptînd pentru libertatea acestuĭ popor.

Monumentul de la Tulcea

După ce aŭ trecut două zecĭ de anĭ de cînd am luat Dobrogea, cu multe și marĭ stăruințe s'a ajuns în sfîrșit la schițarea planuluĭ monumentuluĭ ce e vorba să se așeze la Tulcea pentru amintirea luăreĭ Dobrogeĭ.

Acest monument, a căruĭa schiță o dăm aci, va avea următoarele dimensiunĭ:

Inalt de 28 metri de la pămînt pînă la capul Aquileĭ.

Baza de 7 pe 7; piedestalul la bază de 5 m. 10, sus de 4.10. Obeliscul la bază de 3,50 m.

Scările vor fi construite din piatră neagră de lîngă Tulcea.— Baza și piedestalul, de piatră roșie din Tulcea.— Obeliscul din beton cu ciment „Traian“ din Brăila—și căptușit cu o pătură de mozaic șlăfuit, compus cu fărîmĭ de marmură de diferite culorĭ.

Pe colțurile piedestaluluĭ cu fața către Rusia, staŭ: un soldat vînător și un dorobanț (curcan) în pozițiune de gardă, (beati possedantes); pe colțurile dinspre partea despre Dobrogea, unul asemăn

---

FOIȚA ZIARULUI ADEVĚRUL

96

VALSUL BARBAȚILOR

Partea a treia

X

Apropierea furtuneĭ

Și tot în el trăda tulburarea sa interioară.

Totul în el, jena sa, nehotărîrea priviriĭ sale—cînd ochiĭ săĭ veniaŭ săĭ întîlniască pe aĭ Sabineĭ — totul în el descoperia secretul pe care voia să-l ascundă, secretul care se trăda de el însușĭ, fără voia sa, prin voce, prin mișcărĭ, și prin replicele cu care cerca să se arăte fericit, vesel.

Și fie care vorbă eșită din gura luĭ rămănea tot maĭ adînc în inima Sabineĭ și o făcea să creadă că copilul pe care îl adora nu era fericit.

Il lăsă să vorbiască pînă la fine.

Cînd el isprăvi:

— Eŭ nu sînt convinsă, vaĭ?

— Cu toate acestea mamă...

— Nu.., Eŭ nu te cred.

— Mamă eŭ nu pot să-țĭ zic nimic maĭ mult.

— Da, aceasta o înțeleg, aceasta o văd... și iată de unde vin lacrimile mele.. Tu nu mă iubeștĭ îndestul, pentru ca să aĭ încredere în mine...

— Oh! mamă cum mă sperii!

— Te sperii, o înțeleg și cu toate astea nu pot să retrag nimic din ce am zis... Mamele ghicesc atîta lucrurĭ și eŭ sînt, eŭ am fost tot-d'a-una o mamă pentru tine...

De azĭ înainte, neștiind ceea ce te face să suferĭ, voiŭ fi tot așa de tristă ca și tine, și dacă tu aĭ fi bun către mine, mĭ-aĭ îndepărta această întristare, mărturisindu-mĭ-o pe a ta... Cine știe copilul meŭ, dacă nu aș găsi vre'un remediŭ!... Imaginațiunea mamelor e infinită...

El plecă capul.

Da, de multe orĭ ar fi voit el să-ĭ spue totul.

— Dar iubirea luĭ fiiască către Sabina îl împiedica.

Confidențele luĭ Thomeret, după ce acesta relevase luĭ Gilbert situația desperată, aproape tragică, în care el se găsia, închideaŭ pentru tot-d'a-una gura tînăruluĭ.

El nu conservase pînă la sfîrșit decît o speranță.

Gilbert șĭ-a zis:

Dacă alegerea e fericită și favorizează pe Thomeret, poate nu aș maĭ fi obligat la această căsătorie!..,

Dar Thomeret eșise din această situație rănit de moarte și el era prea îndrăzneț, prea mărginit, pentru a nu face cunoscut luĭ Gilbert, procedura așa de energic condusă de portărelul la ordinele luĭ Gros-Didier, procedeu care trebuiaŭ fără îndoială să-l declare falit, aceasta era — Thomeret o știe bine — o săgeată în inima luĭ Gilbert.

Falimentul, dezonoarea, mizeria, toată această ruinare depindeaŭ de acum înainte de mîna luĭ Gilbert.

Dacă Gilbert deschide această mînă și lasă să cadă în ea pe a Leontineĭ atît de gentil întinsă de ea, situația luĭ Thomeret era salvată.

Și această situație îngrijea pe Sabina.

Putea el, prin o trădare așa de mare prin o ingratitudine așa de odioasă, putea el să ne recunoască atîta iubire, atîțĭ anĭ fericițĭ!...

Nu.

Dar cunoscînd inima Sabineĭ, el știa că dacă întîmplare iar descoperi secretul întristăreĭ luĭ Gilbert, ea nu ar ezita de loc poate și ar prefera maĭ degrabă ruina în jurul eĭ și mizeria de cît sacrificarea amoruluĭ copiluluĭ săŭ de adopțiune. Ea era mamă, pînă la renunțarea absolută de ea însușĭ, această sărmană femeie fără copiĭ așa de crud lovită.

Dar această renunțare Gilbert nu o voia.

Și iată pentru ce el se depărta de curiozitatea neliniștită a Sabineĭ și nu-ĭ dădea de cît vagĭ răspunsurĭ.

Ea îĭ strîngea cu afecțiune mîinile și îl privia în tăcere cu un surîs rătăcit. Inima eĭ se rupea.

— Mamă, zise el, de astă data tu parĭ tristă...

— Vaĭ! da!...

— Pentru ce? Nimic din cîte țĭ-am spus nu putea să-țĭ cauzeze frică.

Ea suspină.

— Nu am confiența ta, nu am iubirea ta.

— Mamă, mamă.

— Tu așa de sincer, așa de loial, mă înșelĭ.

— Țĭ-o jur mamă.

— Mă mințĭ...

El nu îndrăzni să maĭ răspundă.

Dar inima luĭ se strînse cu durere.

Iĭ fu frică ca ea să nu fi ghicit adevărul.

Fu repede asigurat în astă privință.

Ea zicea:

— Te maĭ rog pentru ultima oră... Secretul tăŭ! Secretul tăŭ!

— Nu am secrete.

— Jură-mĭ!

— Iți jur!

Și mașinalicește el adăogă, strîngînd-o la pieptul săŭ:

„Da, țĭ-o jur... pentru că nu voiesc „ca tu așa de bună să-țĭ petrecĭ toată „viața în lacrămĭ... Voĭ ștĭ să ridic maĭ „tîrziŭ îndoielele tale, voĭ risipi bănuielile tale și voĭ lucra ast-fel pentru fericirea ta, voiŭ lucra pentru a'țĭ da măcar o părticică din cîte „aĭ făcut pentru mine.“

Și el îĭ repetă tremurînd la ureche acoperindu-o de sărutărĭ:

— Iți jur, îțĭ jur!

Cînd ea revăzu pe D-na Grantier, și aceasta în curînd, căcĭ frumoasa văduva să grăbise să afle ce se petrecuse, ea îĭ zise:

— Nu am putut obține nimic, nimic.

— Poate ne înșelăm noĭ...

— Eŭ aș dori asta, dar nu cred.

— Ce să facem?

— Incercațĭ D-voastră.

— Ceea ce el a refuzat să spună mameĭ sale, ar consimțĭ el să-mĭ spuie mie.

— O cred asta... Dacă vețĭ voĭ să urmațĭ exact sfaturile mele...

— O voesc... îl iubesc, o știțĭ, îl iubesc din toată inima.

— Da... și eŭ aș voi ca el să vă iubească după cum meritațĭ... Dar mĭ-ațĭ spus... că această mărturisire a iubireĭ luĭ în zadar ațĭ așteptat-o pînă astă zi?

— In zadar!

— Decĭ iată zfatul meŭ: provocațĭ această mărturisire!... Facețĭ-l să vă spună: „Eŭ te iubesc!“ Acesta e cuvîntul ce-l cerețĭ... nu e așa?

— Da pentru că eŭ voĭ trebui să fiŭ femeia luĭ.

— Si dacă el vă va spune?

— Voiŭ fi fericită... pentru că am încredere în el... Dacă el îmĭ spune: „Eŭ te iubesc!“ toate neliniștele mele se voi risipi... pentru că viitorul îmĭ va aparține... pentru că știind cît îl iubesc, voiŭ fi foarte fericită văzîndu-mă iubită, și amorul meŭ cu al săŭ vor risipi întristarea din inima luĭ. Dacă îmĭ va zice: „Te iubesc“ îl voiŭ crede, pentru că știŭ bine că el nu poate minți.

Ea era încîntătoare, vorbind ast-fel, și ochiĭ săĭ eraŭ scînteietor de flacăra amoruluĭ lor.

Sabina, în acest moment, întinse urechia.

Ea alergă la fereastră, ridică perdeaua.

— E el, zise ea, voițĭ ca aceasta să se întîmple chiar acum?

— Chiar acum, da făcu frumoasa văduvă puțin palidă.

— Atuncĭ eŭ vă las... El va veni.. vorbițĭ-ĭ...

—Da, da, zise Leontina, a căreĭ voce era înăbușită prin o violentă emoțiune..

Tot curajul i se pierduse.

Sabina eși după ce o îmbrățișă.

Si Leontina aștepta cu mîinile încrucișate pe piept, apăsînd bătăile inimeĭ sale; ea avea ochiĭ tulburĭ, tremura.

Avea presimțirea că o mare durere se apropia.

Gilbert nu fusese prevenit de prezența Leontineĭ la sticlărie. El nu se aștepta decĭ să o vadă.

Intrînd în salon avu un gest de surpriză.

Si în acelașĭ timp un nor îĭ trecu pe frunte.

Aceasta din cauză că cu cîte-va minute maĭ înainte, se întîlnise cu Filip și cu Blanșa.

De mult timp nu maĭ văzuse el pe tînăra fată.

Si ceĭ doĭ tinerĭ nu stătură de cît un minut în loc și nu schimbară de cît un salut rece, cum ar schimba doĭ necunoscuțĭ.

Dar cu toate acestea, ce dramă se ascundeaŭ în aceste două inimĭ, sub această mască de indiferență ce o reflecta fețele lor! Si ce tulburare pe care nimic nu o trăda, pentru că Filip ua pe sora sa îndată și se depărtă?

După ce eĭ se separaseră. Filip simțise brațul Blanșeĭ care se sprijinia greŭ pe al săŭ.

(Va urma)

Din misterele Bucureștilor

— Vezi pagina 4-a —

nea, doĭ soldațĭ cu trîmbițele în poziținne de alarmă.—Intre ceĭ doĭ soldațĭ din fața va fi medalionul regeluĭ Carol I, pe piedestal armele țăreĭ, în partea opusă între gorniștĭ armele Dobrogeĭ, jos, inscripția comemorativă.

Nu-ĭ aci locul să intrăm în alte amănunte, nicĭ să discutăm valoarea planuluĭ.

Și nu o facem aceasta, maĭ ales că, știm cum că va trece multă vreme pînă se va decide definitiv ridicarea monumentuluĭ.

Bustul luĭ Gr. Alexandrescu

D-na Gheorghiu (Smara), cunoscuta scriitoare, a luat inițiativa pentru ridicarea în Tîrgoviște a unuĭ bust al poetuluĭ Grigore Alexandrescu.

Cîte greutățĭ, cîte neajunsurĭ și cîte refuzurĭ! Nu, fără îndoială este greŭ să facĭ o operă patriotică și morală în țara asta.

Tocmaĭ instituțiile carĭ ar trebui să țĭ dea concurs, tocmaĭ acelea sînt maĭ indiferente.

Așa comitetul pentru ridicarea bustuluĭ poetuluĭ Alexandrescu a făcut și vre-o treĭ busturĭ în gips, crezînd că le va cumpăra Academia, Ateneul, Fundația Carol I-iŭ, și ast-fel se va ajuta pentru a înfrumuseța piedestalul bustuluĭ, etc. Toate aceste instituțiĭ aŭ răspuns că n'aŭ banĭ pentru busturĭ.

Clădirile publice

Pentru ca să ne maĭ dăm și maĭ bine seama, cît de puțin se preocupă guvernanțiĭ noștri de arte, n'avem de cît să ne aruncăm privirile la clădirile publice ce s'aŭ construit în acești cîțĭ-va anĭ din urmă.

Toate, absolut toate, strălucesc prin lipsa de gust estetic nu numaĭ în construcție, dar și în așezarea lor.

Uitați-vă la informul palat de justiție, privițĭ înghesuitul palat al poștelor, vedețĭ cocoșatul palat al caseĭ de depunerĭ.

Dar ce zicețĭ de faĭmoasa fîntînă de la Sărindar?

Nu vă aducețĭ aminte că răpozatul Pake poleĭa fîntînele și că faĭmosul C. F. Robescu a văxuit statuele?

Oamenii lor marĭ

Dar ce să vorbim că statua luĭ Tudor stă în magazia uneĭ gărĭ și că nu s'a putut vinde un bust al luĭ Alexandrescu, saŭ că de 20 anĭ nu s'a ridicat un monument la Tulcea saŭ altul la Călugărenĭ, cînd liberaliĭ nu ridică statuele oamenilor carĭ ĭ-aŭ îmbogățit și la carĭ pretind că se închină. Ce s'a făcut cu statua luĭ Brătianu, Rosetti, Kogălniceanu?

Dar statua luĭ Davila?

Cițĭ anĭ sînt de cînd s'a alcătuit comitetul pentru ridicarea acesteĭ statuĭ și încă nu s'a făcut nimic?

A cuĭ e vina

Fără îndoială că în primul loc e vina guvernelor, dar și publicul e vinovat. Incurajăm cu toțiĭ prea puțin artele și înscriem cu greŭ pentru monumentele naționale, carĭ aŭ să reprezinte pe oamenii noștri marĭ, saŭ faptele de laudă ale poporuluĭ romîn.

Franța a știut să scoată dintr'o zdrobitoare învingere sute de monumente carĭ să reprezinte virtuțile și vitejia poporuluĭ frances, noĭ n'am fost capabilĭ să ridicăm un singur monument care să amintească un războiŭ care ne-a dat, pe lîngă gloria și independența, și lauda de a fi salvat un popor vecin de sub dominația străină.

Aceasta însemnează că nu știm să apreciăm faptele marĭ nicĭ să ne arătăm recunoștința către luptătoriĭ pentru înălțarea neamuluĭ.

Ar fi timpul să ne ocupăm maĭ mult de această chestie și să înălțăm monumentele în carĭ să citim istoria, plină de fapte marĭ, a acestuĭ popor.

B.

Ediția de aseară

Regele Italieĭ în Germania

(Serviciul telegrafic al *Agenției Romîne*)

Hamburg, 22 August. — Majestațile lor imperiale aŭ sosit la amiazĭ. Aŭ fost primite de împărăteasa Frideric și marele-duce de Lecktemburg Strelitz.

Berlin, 22 August.— Cancelarul, prințul de Hohenlohe, sosit azĭ dimineață la Berlin, va pleca mîine la Hamburg.

Hamburg, 22 August. — Regele și regina Italieĭ aŭ sosit la orele 5 și 20 minute seara. I-aŭ primit majestățile lor germane. Majestățile lor s'aŭ îmbrățișat de maĭ multe orĭ.— Mulțimea le face o primire entuziastă.

Armenii condamnațĭ la moarte

(Serviciul telegrafic al *Agențieĭ Romîne*)

Constantinopol, 22 August.— Opt Armenĭ aŭ fost osîndițĭ la moarte; aŭ fost achitațĭ doĭ bănuițĭ ca atentatorĭ contra Porțeĭ.

Țarul în Polonia

(Serviciul telegrafic al *Agenției Romîne*)

Varșovia, 22 August. — Aseară, după masă, a fost o reprezentație de gală la teatrul Lazenky. Astăzĭ țarul, însoțit de mariĭ-ducĭ, va vizita fortificațiunile Varșovieĭ.

Canea în stare de asediu

(Serviciul teleg. al „Agențieĭ Romîne")

Canea, 22 August.— Admiraliĭ aŭ promulgat o ordonanță privitoare la formarea uneĭ comisiunĭ militare de poliție internațională. Primul articol al ordonanțeĭ vorbește despre alcătuirea aceseĭ comisiunĭ. Cel de al doilea articol spune că comisiunea va judeca fără apel, pe baza coduluĭ militar italian, actele contra siguranțeĭ publice, ofensele contra ofițerilor și jandarmilor internaționalĭ, ofense comise de indigenĭ, de supușiĭ sultanuluĭ și de străiniĭ administrațĭ.

Articolul al treilea spune că împotriva supușilor străinĭ învinuițĭ de crime, delicte și contravențiĭ, carĭ nu sînt specificate în articolul al doilea, consuliĭ vor proceda conform capitulațiunilor.

Admiraliĭ vor hotărî locul unde se va aplica pedeapsa. Iși rezervă facultatea de a crea comisiunĭ similare, după trebuință, în alte orașe ocupate. Aceste comisiunĭ vor aplica codul militar al națiuneĭ căreĭa aparține comandantul superior al localitățeĭ.

INFORMAȚIUNI

Două crime

Crimele săvîrșite cu Tudor David și sergentul N. Godeanu aŭ produs o adîncă impresie în public. De mult lumea noastră n'a fost atîta de puternic zguduită de crime atît de atroce.

Peste tot locul nu se discută de cît asupra acestor oribile barbariĭ și toată lumea e de acord a recunoaște că crimele acestea nu s'aŭ întîmplat de cît grație pasivitățeĭ cu care aŭ privit la crime toate guvernele noastre.

*

Sub o falșă aparență de interese superioare, guvernele aŭ confundat—pentru a apăra pe uniĭ favorițĭ vinovațĭ—întreaga armată cu uniĭ indivizĭ brutalĭ.

De cîte orĭ s'a cerut pedepsirea unuĭ ofițer culpabil s'a răspuns că: se insultă armata! se insultă epoletul!

Or, nimănuĭ nu-ĭ trece prin gînd să solidarizeze întreg corpul ofițeresc — care în marea luĭ majoritate se compune din ofițerĭ capabilĭ, demnĭ și umanitarĭ— cu rariĭ militarĭ carĭ se dedaŭ la acte barbare.

*

De astă dată se pare că autoritățile superioare ar voi să ĭa măsurĭ, dar procedarea ministruluĭ de războiŭ este așa de slabă, în cît nu poate să facă impresia că ministrul ar dori cu tot dinadinsul să se descopere adevărul.

De alt-fel, de cînd am publicat denunțările ce ni s'aŭ făcut în ce privește tratamentul cu „specific" pe care îl aplică cu D. d-r. Nicoreanu soldaților, pe fie-care zi primim la redacție tot felul de scrisorĭ prin carĭ ni se denunță alte și alte fapte de ale D-luĭ Nicoreanu.

Azĭ ni se spune că pe doĭ soldațĭ, unul din jandarmĭ, altul—nu ni se spune din ce armă—ĭ-a tratat cu specific pînă ce aŭ murit, de oare-ce îĭ intrase în cap că soldațiĭ se prefac, de și interniĭ spitaluluĭ susțineaŭ că unul are pneumonie și cel alt pleurizie.

*

Am spus și o repetăm că noĭ nu putem să garantăm exactitatea tuturor acestor denunțărĭ, dar cerem să se facă o anchetă serioasă.

La cererea noastră s'aŭ asociat maĭ multe ziare.

Ar fi într'adevăr înspăĭmîntător dacă ministrul de războiŭ ar arăta că tolerează asemenea fapte.

*

Aseară la noĭ, în curtea redacțieĭ s'a petrecut o scenă care ar fi mișcat de sigur pe ceĭ maĭ obișnuițĭ cu tragodiile vieței.

Un om apucat de epilepsie la vederea aceluĭa care l'a bătut.

Cum trebuĭe să fi fost torturat Tudor David?

Și se pot oare tolera asemenea fapte?

Ar fi monstruos.

U. Z.

Ni se scrie din Caracal că erĭ dimineață, pe la orele 10 jum., în fața caselor D-luĭ C. Dobrotescu, avocat din localitate, s'a întîmplat un regretabil scandal între acesta și judecătorul de instrucție Săvescu. Cel din urmă a fost pălmuit de cel d'întîĭ.

Motivele aceste agresiunĭ nu le cunoaștem încă.

Ni se comunică apropiata apariție a uneĭ cărțĭ întitulată „Două zecĭ de anĭ de administrație romînească în Dobrogea" și datorită peneĭ unuĭ cetățean dobrogean. In această carte autorul va încerca să dovedească lumeĭ că unicul vinovat pentru tot ce se petrece în Dobrogea este D. Paul Stătescu.

D. dr. Făntăneanu ne roagă să anunțăm că atîta vreme cît a fost medic la Podul-Turculuĭ n'a fost nicĭ victima prefectuluĭ, nicĭ a sub-chirurguluĭ, nicĭ a D-neĭ sub-chirurg.

Luăm act...

Am anunțat zilele trecute că D. Marinescu-Bragadiru a fost numit supra-arbitru într'un proces dintre D. Zenoff și asociațiĭ săĭ Wohl și Zwiebel, marĭ fabricanțĭ de cherestea.

D. Marinescu-Bragadiru, după ce a examinat cu de-amănuntul toate hîrtiile ambelor părțĭ, găsind că D-niĭ Wohl și Zwiebel aŭ frustrat pe D. Zenoff cu sume enorme de banĭ, a dat o sentință favorabilă acestuĭ din urmă și a dispus numirea unuĭ sechestru judiciar peste averea D-lor Zwiebel și Wohl.

Sentința D-luĭ Bragadiru a făcut o impresie foarte bună în lumea comercială din Capitală, care știe că D-niĭ Zwiebel și Wohl aŭ furat în modul cel maĭ neomenos pe D. Zenoff care, din bogătaș, ajunsese de mila asociaților săĭ.

D. Zenoff e hotărît să deschidă și o acțiune penală în contra foștilor săĭ asociațĭ Wohl și Zwiebel.

Ministerul de interne a aprobat proiectul relativ la transformarea și îmbunătățirea șoselelor Ștefan cel Mare, Bonaparte și Basarab.

Ministrul de justiție are intențiunea de a modifica din codul civil titlul care tratează despre căsătoriĭ.

In esență, proiectul se zice că ar consta în aceea că formalitățile de publicare și celebrare a căsătorieĭ și consimțimînt la căsătorie să nu maĭ fie așa de riguroase după cum prevăd actualele dispozițiĭ ale coduluĭ civil.

Ceea ce a sugerat ministruluĭ de justiție reforma tituluĭ respectiv din codul civil este numărul considerabil de uniunĭ libere și numărul crescînd al copiilor nelegitimĭ.

Chĭar capitolul din codul civil relativ la înscrierea nașterei copiilor în registrele stăreĭ civile va fi modificat.

Această măsură nu poate fi de cît lăudabilă.

Comandantul corpuluĭ al IV-lea de armată lucrează la formarea itinerariilor după carĭ se vor ținea manevrele parțiale ale fie-căreĭ garnizoane.

Manevrele se vor face în jurul orașelor de reședință a garnizoanelor.

Manevrele vor consta din exercițiĭ de mînuirea armeĭ, tiraliorĭ, tir și micĭ atacurĭ.

Incendiul din Bușteni

Cu privire la incendiul din Bușteni maĭ primim următoarele amănunte:

Focul a luat naștere de la o bucătărie a hoteluluĭ Carpațĭ și s'a întins cu o repeziciune uĭmitoare, distrugînd în zece minute întregul hotel, din care nu s'a putut scăpa nicĭ cea maĭ mică mobilă.

Din fericire, era ora meseĭ și nu se afla nicĭ o persoană în hotel.

Focul favorizat de un vînt puternic s'a întins și la alte 5 clădirĭ, dintre carĭ o băcănie mare, și le-a distrus pe toate.

Scînteele duse de vînt căzură pe casele din vecinătate și le incendiară și pe acestea, între carĭ restaurantul Costache Popovicĭ și locuințele din vecinătate.

Era un tabloŭ teribil. Toată lumea alerga scoțînd totul de prin case, căcĭ întregul oraș era amenințat de flăcărĭ.

*

Din fericire, sosiră trenurĭ speciale cu pompierĭ din Sinaia, Predeal, Ploeștĭ și Azuga, cînd d'abia focul a putut fi localizat.

La 6 ore seara totul se liniști, dar locul sinistruluĭ îțĭ inspiră groază.

Foarte multă lume sosește din Sinaia, Predeal și împrejurimĭ pentru a vedea ruinile lăsate de incendiŭ.

O parte din clădirĭ eraŭ asigurate. Pagubele se urcă la cîte-va sute de miĭ leĭ.

Th.

Autopsia luĭ Godeanu

Azĭ, la ora 11 și jum., s'a făcut autopsia cadavruluĭ nenorocituluĭ sergent Godeanu, mort din cauza specificuluĭ pe care îl dă d-rul Nicoreanu.

Autopsia s'a făcut în așa condițiĭ în cît cinizmul D-lor membri aĭ ancheteĭ a revoltat pe toțĭ ceĭ prezențĭ.

D-lor superiorĭ, temețĭ-vă că vĭ se va înfunda odată și vețĭ fi silițĭ să lăsațĭ maĭ jos acel ton care nu face onoare oamenilor carĭ aŭ însărcinare de judecătorĭ.

Dar să povestim faptele.

Declarațiĭ scandaloase

Maĭ toțĭ membriĭ ancheteĭ spuneaŭ în gura mare că sînt mofturĭ denunțările preseĭ.

D. maĭor Paleologu, comisarul regal, îndată ce a intrat în sala de autopsie s'a adresat către reprezentanțiĭ preseĭ:

— *Care e de la* **Dreptatea**?

Și apoĭ reprezentantuluĭ *Dreptățeĭ*:

— *Care intern țĭ-a făcut D-tale declarațiĭ? Dă-mĭ numele. Nu-ĭ de ajuns să scriĭ la gazetă.*

— *Nu pot spune numele.*

— Apoĭ cum vreĭ să daŭ în judecată pe căp. Nicoreanu?

Atuncĭ a intervenit reprezentantul *Adevěruluĭ* și ĭ-a spus:

— Maĭ lesne daĭ D-ta în judecată pe intern.

*

D. colonel Anghelescu, reprezentantul ministruluĭ, ca comandant al pieței îndată ce a intrat a început să spuĭe:

— *E fleac cu* **specificul**; *și eŭ am luat cînd eram în școala militară. Așa se scrie la gazete, știm noĭ.*

*

D. d-r Papilian, președintele comisiuneĭ de anchetă, la cererea familieĭ ca să aziste și medicĭ civilĭ a răspuns:

— *Medicii civilĭ nu prezintă nicĭ o garanție, de oare-ce chĭar profesoriĭ universitarĭ daŭ certificate false pe cincĭ leĭ.*

*

Aceasta e comisie de anchetă! Această comisie are să descopere adevărul.

E înspăĭmîntător să vezĭ niște judecătorĭ carĭ aŭ curajul ca în gura mare fața de atita lume să ție un asemenea limbagiu.

Aci trebuĭe să intervie o putere nesovăitoare, căcĭ moravurile ce încep să troneze sînt primejdioase.

Autopsia

Autopsia s'a făcut de D-niĭ doctorĭ Papilian, Catopolu și Drăghescu, medicĭ militarĭ.

Aŭ constatat: sfîrcurile ambilor plămînĭ aveaŭ turbeculĭ.

Medicii spun decĭ că Godeanu a murit de ftizie galopantă.

In stomac însă s'a găsit un lichid de culoarea cafeleĭ cu lapte.

Acest lichid a fost luat pentru a fi examinat chimicește de către D. farmacist al divizieĭ corpuluĭ de armată.

De ce avem institut chimic?

Inchipuițĭ-vă ce anchetă, noĭ avem un institut chimic și un chimist care a fost trimis de stat ca să studieze chimia otrăvurilor și cu toate acestea medicii militarĭ trimet să facă analiza un farmacist militar inferior în grad membrilor comisiuneĭ de anchetă.

Punețĭ mușamaua, D-lor, dar nu se acopere o crimă comițînd altă crimă.

*

Inmormîntarea cadavruluĭ se va face mîine la orele 3 p. m. Cortegiul va porni de la spitalul militar.

*

Trebuĭe să spunem că dintre toțĭ membriĭ comisiuneĭ de anchetă D. d-r. maior Catopolu a avut o purtare corectă.

Rep.

In ziua de 25 August, se vor începe înscrierile la toate școalele statuluĭ din țară.

Inspectoriĭ și revizoriĭ școlarĭ sînt convocațĭ să se întrunească la ministerul de instrucție în zilele de 25, 26, 27, 28 August spre a fi consultațĭ în privința fuzionăreĭ externatelor secundare de fete cu școalele profesionale în acele orașe unde există ambele, ĭar în orașele unde există numaĭ externate acestea să fie transformate în școlĭ profesionale adăugîndu li-se cîte două clase pentru predarea țesetorieĭ și lengerieĭ.

In tîrgul Odobeștĭ, județul Putna, a avut loc alaltă-erĭ alegerea de primar în locul D-luĭ Tache Vrabie revocat în urma stăruințelor D-luĭ Săveanu.

Aŭ fost doĭ candidațĭ, unul al opozițieĭ D. Ghiță Dumitrescu și altul al administrațieĭ D. Grigore Dragomir, care este un protejat al D-luĭ Săveanu.

Cu toate ingerințele administrației și stăruințele D-luĭ Săveanu, D. Ghiță Dumitrescu, candidatul opozițieĭ și inamic personal al D-luĭ Săveanu, a reușit.

Primarul din Focșanĭ este furios în contra cetățenilor din Odobeștĭ pentru că aŭ votat pe un candidat al opozițieĭ și îĭ amenință cu tot felul de persecuțiĭ.

Erĭ, pe la orele 10 și jum., un scandal a fost provocat de un conductor al tramvaiuluĭ noŭ.

In vagonul cu No. 21 care trecea prin calea Rahoveĭ s'a urcat un Domn în dreptul farmacieĭ D. Nicolaŭ. Conductorul încasă taxa cuvenită, însă nu-ĭ dădu biletul pe dată. Nu trecu mult și ceru din noŭ taxa; Domnul refuzînd de a plăti de două orĭ, a fost insultat și chiar amenințat de conductor.

D'aci intervenția pasagerilor și a publiculuĭ din stradă carĭ se urcară în vagon spre a liniști pe conductorul din ce în ce maĭ agresiv.

Scandalul a fost liniștit de agențiĭ polițienești.

Am atras în nenumărate rîndurĭ atențiunea celor în drept asupra scandalurilor provocate de conductoriĭ și vizitiiĭ nouluĭ tramvaiŭ și cu regret vedem că nu se ĭa nicĭ o măsură.

Pînă cînd atîta toleranță?

Rușiĭ în Bulgaria

Noul minister rusofil bulgar n'a depus încă jurămîntul și deja sosesc știrĭ despre o maĭ mare înfrățire între Rușĭ și Bulgarĭ.

Ca tot-d'a-una, această înfrățire se manifestă și de astă dată prin trimiterea de ofițerĭ rușĭ în Bulgaria.

Ofițeriĭ rușĭ în Brăila

Intr'adevăr, primim știrĭ din Brăila că erĭ aŭ fost văzuțĭ acolo 32 de ofițerĭ rușĭ carĭ aŭ stat aproape toată ziua în centrul orașuluĭ, chefuind și spunînd tuturora că serbează înfrățirea ruso-bulgară.

Intrebațĭ că de ce nu aŭ rămas în Rusia să serbeze această înfrățire, ofițeriĭ rușĭ aŭ răs-

---

FOIȚA ZIAR. „ADEVĚRUL"

— 141 —

GORON

Destăinuirile unuĭ polițist

II.—In Crimă

XV

Panamaua și magistrațiĭ falșĭ

Il chema Renard.

El făcuse pe comisarul în noaptea jafuluĭ.

Paul jucase rolul prefectuluĭ.

Curînd aflarăm și locuința adevărată a luĭ Renard.

Il duserăm cu noĭ.

Cînd văzu că 'l-am descoperit'o, era să leșine.

Ajunserăm sus.

Acolo căzu pe un scaun.

Zise oftînd:

— Nu maĭ am ce zice. M'ațĭ prins. Tot ce e aicĭ, e furat.

Am găsit la el fel de fel de lucrurĭ: hîrtiĭ, crucĭ și brevete de decorațiĭ, pietre prețioase, tablourĭ de preț.

Intre saltele se aflaŭ banĭ.

Intr'un dulap hîrtiĭ cu tipăriturĭ de administrație, sus, pecețĭ.

In sfîrșit aflarăm tot ce trebuĭe celor carĭ sparg case.

Maĭ aflarăm un lucru ciudat: în carnetul luĭ se aflaŭ 200 de adrese de persoane carĭ eraŭ să fie jefuite.

Intre ele se afla și numele marchizuluĭ de Panisse.

Carnetul era făcut cu o metodă minunată.

In fața fie-căruĭ nume se aflaŭ amănuntele necesare: ceasul cînd nu era persoana acasă, vîrsta, caracterul.

Maĭ găsirăm o scrisoare de femeĭe, foarte compromițătoare, dar nu puturăm afla cu nicĭ un preț cine era Octavia care iscălea.

Afară de aceasta, aflarăm tot.

In total Renard avea cincĭ locuințe sub cincĭ nume deosebite.

In fine văzurăm că era un răŭfăcător extra-ordinar.

Era de ceĭ carĭ exploatează orĭ-ce.

El petrecuse multă vreme în închisoare și acolo organizase bande ca a luĭ Catusse.

Avea la Londra o rudă care se ocupa cu vînzarea titlurilor furate.

Paul Jalby era un fel de uriaș; un bandit brutal și fioros.

Cu arestarea lor aflarăm multe și despre alte hoțiĭ.

Nicĭ o dată, de cînd cu banda Catusse nu pusesem mîna pe așa numeroasă asociație.

Procesul ținu maĭ multe zile.

In el se văzură multe vițiurĭ omenești și cît de mare e naivitatea oamenilor pe carĭ îĭ exploatează pungașiĭ.

Eraŭ nouă acuzațĭ.

Apoĭ venea o mulțime de ascunzătorĭ de lucrurĭ furate și complicĭ de maĭ puțină însemnătate.

Una din părțile caraghĭoase ale aceste afacerĭ a fost frica portarilor ce a urmat după proces.

De cîte orĭ se ducea vre-un comisar pentru cine știe ce, prin case, portarul nu'l primea cu nicĭ un preț.

Zicea că știe el de astea și îl amenința că 'l dă pe mîna polițieĭ.

XVI

Arton și adevărata Panama

Trecuse o vreme.

Intr'o zi primiĭ ordin de la d. Welter, judecător de instrucție, să caut pe un anume Arton.

Arton era bancher.

Sta în strada Rouget de l'Isle.

In momentul acela însă fugise.

Mandatul ce mi se dădu nu mă făcu să mă gîndesc la nimic.

In vremea aceĭa se zice că toată lumea, care era în curent cu politica, știa că Arton va să zică Panama.

Eŭ nu știam nimic.

De alt-fel nicĭ nu vream să știŭ nimic.

Treaba mea nu era politica.

Făcuĭ o perchiziție la Arton.

Găsiĭ un portret făcut după o fotografie și care era vechĭ de vre o zece anĭ.

Atît aveam despre Arton.

Maĭ aveam și niște semnalmente nehotărîte, tot-d'a-una necomplecte date de oamenĭ în carĭ nu te poțĭ încrede deplin.

Totușĭ fotografiarăm portretul.

Dăduĭ fotografiĭ și semnalmentele în lumea întreagă, ca să zic așa.

Cîte-va săptămînĭ căutările se făcură cu mare activitate în Franța și în Englitera.

Pe urmă 'mĭ fu dovedit că Arton nu era în Paris și că nicĭ nu se va maĭ întoarce.

Prin urmare nu maĭ credeam să'l arestez de cît la întîmplare, cum se întîmplă tot-d'a-una cu finanțiariĭ carĭ fug.

Dar la sfîrșitul anuluĭ 1892 izbucni de o dată „Panamaua".

Citind ziarele fuĭ silit să aflu — fără să înțeleg ceva — rolul ce se zicea că jucase Anton nu numaĭ în finanțe, dar și în politică.

De data asta primiĭ un ordin de la prefectul de poliție.

Imĭ zicea să încep ĭar cercetările cu maĭ mare activitate ca nicĭ o dată.

Poliția îl căuta și ea.

Poliția e rivala Siguranțeĭ.

Căutările polițieĭ concurente nu aveaŭ poate acelaș scop ca al meŭ.

Așa crezĭ după ce citiĭ ziarele.

Insărcinaĭ pe Houillier și pe Soudais să caute pe Arton. Houillier se duse la Londra.

Soudais supraveghiă în Paris pe toate persoanele ce se bănuĭaŭ a fi în relație cu financiarul fugit.

Primele cercetărĭ nu dădură nicĭ un rezultat.

Intr'o zi d. Loze, prefectul, îmĭ zise:

— Dragul meŭ, un agent al Siguranțeĭ cunoaște pe Arton. Să se ducă el să'l caute și, de trebuĭe, să ĭa și pe Soudais cu el.

Dacă era vorba să trimită după el pe cine-va care îl cunoștea, maĭ bine mă duceam eŭ.

Eŭ îl cunoșteam.

Venise la mine, la Siguranță.

Toată lumea știa aceasta.

Totușĭ nu aveam obiceĭ să discut ordinele șefilor meĭ, nicĭ să cer lămurirĭ.

Trimeseĭ pe agent la prefect.

Dînsul era să'l puĭe în relație cu unul Lemoine.

Acest Lemoine al căruĭ nume adevărat — am aflat pe urmă — era Dupas, a făcut să se vorbească puțin de el.

Dar cînd l'am văzut pentru prima oară, era în ziua cînd am fost chemat ca martor în procesul săŭ de poliție corecțională, unde fu achitat.

Cînd cu plecarea luĭ Soudais, nu îmĭ spusese nimenĭ — negreșit în interesul justițieĭ — numele adevărat, identitatea tovarășuluĭ agentuluĭ meŭ.

Firește autoritățile superioare n'aveaŭ la ce 'mĭ spune mie cum se cunoscuse Dupas cu Arton.

Decĭ Soudais plecă.

Incet-încet aflarăm toate peripețiile călătorieĭ.

Maĭ întîĭ Arton scapă de la Iașĭ, căcĭ fuge cu un ceas înaintea celor carĭ îl urmăriaŭ.

Fusese înștiințat oare de vre-un amic?

Se mulțumise oare numaĭ să citească în ziarele romîne darea de seamă telegrafică a ședințeĭ Cămereĭ deputaților din Paris în care d. Ribot anunțase plecarea agenților?

Fugi și asta e.

Apoĭ urmară drumurile celor doĭ agențĭ prin Europa în urmărirea acestuĭ călător care pierea din Hamburg, orĭ din Nürenberg tot d'a-una cu cîte-va ore înainte de a fi ajuns.

(Va urma)

puns că aŭ primit ordin telegrafic din Petersburg ca să plece în Bulgaria unde vor pregăti trupele bulgare pentru un apropiat războiŭ.

Spre seară ofițeriĭ ruşĭ aŭ plecat cu un vapor din Brăila, luînd direcția Varna. Căpitanul vaporuluĭ a declarat că ofițeriĭ ruşĭ merg în Bulgaria.

Şlepuri cu munițiuni

Trimiterea acestor ofițerĭ ruşĭ în Bulgaria nu e dar de cît răspunsul pe care îĭ dă guvernul rus prințuluĭ Ferdinand pentru că a făcut încă un pas spre Rosia.

Plecarea acestor ofițerĭ ruşĭ în Bulgaria nu este un caz izolat, el e în legătură şi cu alte ştirĭ ce ne sosesc de pe marginea Dunăreĭ şi în special din Corabia, *prin carĭ ni se vesteşte* **că zilnic sosesc acolo şlepurĭ ruseştĭ încărcate cu munițiunĭ şi cu ofițerĭ ruşĭ deghizațĭ, carĭ descarcă noaptea munițiunile pe malul drept al Dunăreĭ prin împrejurimile Rahoveĭ.**

Pentru Macedonia

După cum dar se vede există o înțelegere secretă între ambele state slave pentru a pregăti o mişcare războinică.

Bulgariĭ asigură că munițiunile nu sînt pentru armata bulgară, ci pentru Macedonia unde guvernul bulgar de conivență cu cel rus pregăteşte o revoluție generală.

Tactica

Micile certurĭ despre carĭ se vesteşte din cînd în cînd că ar fi existînd între Rusia şi Bulgaria oficială n'ar fi după uniĭ diplomațĭ, de cît o tactică pentru a induce în eroare pe marile puterĭ europene şi a putea ast-fel pregăti în secret mişcarea macedoneană. Chiar înaintarea încetul cu încetul a prințuluĭ Ferdinand spre rusofilizm se face cu ştiință şi în urma sfaturilor din Petersburg, pentru a obicĭnui poporul bulgar şi a nu da de bănuit puterilor interesate.

Mir

Ni se anunță că plecarea micilor principĭ s'a hotărît în urma izbucnireĭ la Sinaia a febreĭ tifoide, care bîntuie de cîte-va zile.

Pînă acum aŭ fost 3 cazurĭ mortale.

Azĭ domnul dr. Felix va pleca la Sinaia spre a aviza asupra măsurilor ce trebuiesc luate pentru a opri răspîndirea boaleĭ.

O nouă barbarie bulgărească

Azĭ de dimineață Agenția Romînă *ne-a transmis următoarea telegramă:*

Viena 22 August. — *Corespondența politică* vesteşte că, după comunicatele maĭ multor ziare, Helena Kröner, supusă austro-ungară, a suferit violențe exercitate asupra eĭ. De aceea Agenția „Austro-Ungară“ din Sofia a fost însărcinată de ministerul de externe al Austro-Ungarieĭ să facă îndată un raport asupra acesteĭ afacerĭ şi să-l expedieze telegrafic.

*

Pentru maĭ buna pricepere a aceste telegrame dăm următoarele amănunte:

Helena Kroener, supusă austro-ungară, îşi deschisese un mic birt într'un tîrguşor de lîngă Burgas. Intr'o zi veniră la dînsa maĭ mulțĭ ofițerĭ — ca la vre-o 20 — şi după ce chefuiră din cale afară încercară să siluiască pe tînăra femeie. O luptă crîncenă se încinse între aceasta şi ceĭ 20 de ofițerĭ, luptă din care femeia ieşi învinsă.

*

Scăpată din mîna acestor bestiĭ, femeia alergă la polițaiul oraşuluĭ. Acesta însă drept orĭ-ce răspuns îĭ ordonă ca pînă în 24 de ore să părăsească tîrgul. Biata femeie plecă la Burgas, de unde adresă o telegramă consulatuluĭ general la Sofia, cerîndu-ĭ ajutor şi protecție. Consulatul interveni pe lîngă guvern, care revocă imediat ordinul de expulzare dat împotriva femeiĭ.

*

Helena Kroener s'a întors în Bulgaria, dar micul eĭ avut e ruinat şi dînsa necinstită—o adevărată victimă a zbirilor bulgăreştĭ. După cît se vede din telegrama Agențieĭ Romîne, *guvernul austro-ungar are de gînd să insiste pe lîngă guvernul bulgar spre a obține pedepsirea vinovaților şi satisfacție deplină pentru nenorocita femeie.*

Del.

REPORTAGIU

Din Capitală

Un individ necunoscut se prezintă alaltă-erĭ, în str. Cazarmeĭ No. 72, la un negustor de circiumă şi băcănie anume Marco Naum şi îĭ spune că ar putea să'ĭ vîndă unt-de-lemn cu prețul de 70 banĭ kilo. In acelaşĭ timp îĭ prezintă şi o probă de acel unt-de-lemn. După ce se învoeşte cu negustorul, astă-zĭ 22, la orele 11 vine acel individ cu o tinichea pătrată şi pecetluită. Negustorul toarnă din tinichea de probă şi îl vede cam tulbure, despre care luĭ cru î-a şi obiectat.

Dar individul îĭ spune că această turbureală provine din cauza mişcăreĭ butoiuluĭ din care s'a pus unt-de-lem în tinichea. Negustorul gustă unt-de-lemnul şi i se pare bun. Apoĭ îl cîntăreşte şi la cîntar trage 17 kilo. Face socoteala pe 90 banĭ, scade tinicheaua şi plăteşte 18 leĭ 50 banĭ pentru acel unt-de-lemn. Maĭ tîrziŭ voind a scoate din unt-de-lemn care'ĭ fu mirarea negustoruluĭ cînd văzu că nu ese din tinichea de cît ½ kilo. Desface imediat cutia şi în ea găseşte prune, iar peste prune o cîrpă.

Erĭ după amiază individul Constantin Gheorghe, servitor la Gheorghe Cărăuşu din şoseaua Colentina 55, trecînd pe strada Franomazonă cu o căruță cu piatră şi caiĭ neputînd urca la deal a început să se dea îndărăt. Căruțaşul chemă în ajutorul săŭ un băiat ca de 10—12 anĭ, care trecea în acel timp pe acolo, şi-ĭ rugă să tragă caiĭ de dîrlogĭ în timp ce el va împinge de căruță.

După ce urcară dealul, băiatul se rugă de căruțaş să-l lase să se încalece pe unul din caĭ spre a maĭ scurta din cale. Căruțaşul îĭ dădu voe, însă în dreptul caseĭ cu No. 107 din aceeaşĭ stradă băiatul căzu după cal şi roatele trecură peste el sfărîmîndu-ĭ capul.

Căruțaşul a fost arestat, iar cadavrul băiatuluĭ a fost transportat la morgă din ordinul parchetuluĭ.

Individul Grigore Georgescu a fost surprins aseară de sergentul de stradă pe cînd lucra la spargerea caseĭ cu banĭ a D-luĭ avocat Poenaru Bordea din strada Domnițeĭ 14, care fiind la băĭ lăsase pe individul în chestie să-ĭ păzească locuința.

Georgescu este arestat.

Din țară

In comuna Perețĭ, județul Ialomița, s'a aprins zilele trecute coliba locuitoruluĭ Ion Constantin. Focul a fost aşa de repede în cît aŭ ars şi doĭ copiĭ, o fetiță de 4 anĭ şi un băiat de 1 an.

Nenorocitul tată luptînd să scape viața copiilor săĭ a fost pîrlit pe corp aşa de grav în cît a fost transportat la spital în stare de demență.

Ultime informațiunĭ

Oftică saŭ otrăvire?

Am arătat de erĭ condițiunile în carĭ s'a făcut autopsia cadavruluĭ nefericiteĭ victime a nebunieĭ D-luĭ dr. Nicoreanu şi spiritul de care eraŭ animațĭ reprezentanțiĭ ministruluĭ de războĭ şi justițieĭ militare.

Ințelege orĭ-cine că o anchetă care începe ast-fel, nu poate să prezinte nicĭ o garanție că va da pe față adevărul.

Dar nu avem numaĭ argumente morale, avem şi fapte materiale carĭ dovedesc ce fel de anchetă fac însărcinațiĭ D-luĭ ministru de războĭ.

Autopsia

Am spus de erĭ că D-nul dr. Papilian a declarat că tînărul Godeanu a murit de ftisie-galopantă. Ceĭ l'alțĭ medicĭ, DD. Drăghescu şi Catopolu, aŭ părut că sînt de părerea preşedintelui.

Dar ia să vedem ce s'a constatat la autopsie:

S'a constatat:

1) Că rinichiĭ eraŭ de treĭ orĭ maĭ marĭ de cum trebuiaŭ să fie în stare normală, şi degenerațĭ.

2) In vesica urinară s'a găsit sînge coagulat.

Ce rezultă?

Aceste două fapte conduc la următoarele concluziĭ:

Dezvoltarea rinichilor e probabil. Analiza chimică va stabili lucrurile în mod definitiv — din eliminarea emeticuluĭ, ce se afla în specific.

Iar sîngele coagulat din vesica urinară este dovada intoxicațiuneĭ.

Am spus încă că s'aŭ găsit oare-carĭ granulațiunĭ în pulmonĭ. Acestea nu puteaŭ însă să determine moartea.

Preşedintele comisiuneĭ medicale voieşte însă să profite de prezența acestora pentru a salva pe protejatul săŭ.

Indignarea

Putem afirma că a produs o adîncă indignare cazul luĭ Godeanu şi că chiar printre medicil militarĭ indignarea nu o înăbuşe de cît teama că, dacă ar spune adevărul, destăinuitoriĭ ar fi urmărițĭ şi persecutațĭ.

De aceea facem un apel la D. ministru de războĭ:

Dacă vroeştĭ, D-le ministru, să afli adevărul, dacă doreştĭ ca şi noĭ, să se pedepsească culpabiliĭ şi să se ferească armata de crimele carĭ o prezintă sub înfățişarea uneĭ ocne, ia următoarele măsurĭ:

Chiamă D-ta pe membriĭ comisiuneĭ medicale şi pe internĭ spitaluluĭ militar, cercetează pe fie care în parte şi între patru ochĭ.

Veĭ afla atuncĭ adevărul şi aflîndu'l, sîntem sigurĭ că nu veĭ putea să tacĭ şi să laşĭ crima nepedepsită.

Domnule general Berendeĭ, aĭ azĭ o grea răspundere, căcĭ te găseştĭ în fața unuĭ fapt care va cîntări mult în viitorul armateĭ romîne.

Un ziarist.

Congresul zioniştilor

La Basel se ține acum congresul zioniştilor, adică a acelor ovreĭ carĭ aŭ ca ideal recolonizarea Palestineĭ cu ovreĭ şi reînființarea unuĭ stat ovreiesc.

Printre zioniştĭ se numără foarte mulțĭ literațĭ şi oamenĭ de ştiință cu mare nume. Ajunge să citam pe Max Nordau, pe d-rul Hertzel, primul redactor al ziaruluĭ „Neue Freie Presse“, pe profesorul Lassarus, vestitul psicholog din Berlin, etc. etc.

*

Prima şedință a fost prezidată în mod onorific, de către cunoscutul şi vechiul luptator zionist, d-rul C. Lippe din Iaşĭ.

A luat cuvîntul d-rul Hertzel care a vorbit despre scopul congresuluĭ, despre chestia ovreiască în Europa şi despre statul ovreiesc. Apoĭ a vorbit, în mijlocul unuĭ entuziasm de nedescris, Max Nordau despre „Situația generală a ovreilor“.

*

In şedința a doua s'a votat programul următor:

„Zionismul tinde să facă în Palestina pentru poporul ovreiesc o patrie asigurată din punctul de vedere juridic. Pentru a atinge acest scop el are în vedere următoarele mijloace:

1) Colonizarea rațională a Palestineĭ cu agricultorĭ, meseriaşĭ, negustorĭ. 2) Organizarea tuturor ovreilor într'un singur mănunchĭ. 3) Intărirea conştiințeĭ de sine la ovreĭ. 4) Măsurĭ de luat pentru a obține de la guvern aprobările trebuincioase pentru realizarea scopurilor urmărite de zioniştĭ“.

Seara a avut loc un banchet.

Inter.

Un mare număr de cetățenĭ şi studențĭ s'aŭ prezentat astă-zĭ la redacția noastră şi ne-aŭ declarat că se vor duce mîine la orele 9 în corpore la spitalul militar, spre a lua parte la înmormîntarea sergentuluĭ Godeanu şi pentru a demonstra ast-fel în contra barbariilor de carĭ uniĭ militarĭ se fac vinovațĭ.

Cartelul sticlarilor

Am arătat într'unul din numerile trecute că fabricanțiĭ de sticlărie din țară aŭ format un cartel şi aŭ urcat foarte mult prețurile sticlăriilor.

Aceştĭ fabricanțĭ, departe de a ține socoteală şi de trebuințele țăreĭ, nu urmăresc de cît scopurĭ egoiste, căutînd să se îmbogățească pe seama consumatorilor.

Scopul fabricanților este natural la nişte negutătorĭ carĭ aŭ venit în țară cu singura țintă de a se îmbogăți şi a se reîntoarce apoĭ în țările de unde aŭ venit, dar regretabil este faptul că guvernul dă concursul săŭ unor ast-fel de exploatatorĭ.

*

Intr'adevăr, fabricanțiĭ de sticlăriĭ se bucură de foarte multe favorurĭ.

Aceste favorurĭ aŭ fost acordate, nu pentru a înlesni îmbogățirea cîtor-va fabricanțĭ, ci pentru a proteja industria națională în contra concurențeĭ străine. Aşa dar statul şi fie-care din noĭ trebuia să sperăm că fabricațiunea sticlărieĭ în țară va face silnic progrese, sticlăriile romîneştĭ vor ajunge cu timpul să se poată compara cu cele din străinătate şi că prețurile vor scădea, pentru a înlesni populațiuneĭ sărace întrebuințarea sticleĭ în locul oalelor de pămînt.

*

Lucrurile s'aŭ întîmplat însă cu totul alt-fel de cum fie-care era în drept să aştepte. Fabricanțiĭ de sticlă, o dată sigurĭ că străinătatea nu îĭ maĭ poate concura, începură să urce prețurile sticlăriilor, neglijară cu desăvîrşire fabricațiunea, într'un cuvînt n'avură altă grijă de cît să facă avere.

Pentru a reuşi şi maĭ uşor, eĭ formară între dînşiĭ un cartel şi îşĭ asigurară ast-fel întregul comerciŭ de sticlărie din țară, ce se urcă la maĭ multe milioane de leĭ pe an.

*

Din toate unghiurile țăriĭ primim plîngerĭ în contra acestuĭ cartel care ruinează cu totul comerciul de sticlărie în favoarea cîtor-va fabricanțĭ şi în dauna întregeĭ populațiunĭ.

Ast-fel ceĭ cîțĭ-va fabricanțĭ de sticlărie nu s'aŭ mulțumit a face un cartel între dînşiĭ, ci s'aŭ unit şi cu angrosiştiĭ de sticlărie din Galațĭ, Iaşĭ, Bucureştĭ, Brăila şi Craiova, cărora le daŭ sticlăriile cu prețul cartelului, sub condițiunea de a nu vinde micilor comercianțĭ şi consumatorilor, de cît cu prețurĭ foarte urcate.

Cu acest mod cîțĭ-va fabricanțĭ şi marĭ angrosiştĭ de sticlărie aŭ întins peste întreaga țară brațele lor răpitoare şi exploatează în modul cel maĭ neuman pe micĭ negutătorĭ şi pe consumatorĭ.

*

In fruntea acestor fabricanțĭ lacomĭ de avere se află D-niĭ Kraid şi Cohn, unul din eĭ dat judecățiĭ de parchetul de Ilfov, pentru că a luat supra quote şi a ruinat pe miciĭ negutătorĭ.

Işĭ poate dar fie-care face o idee de ceea ce sînt capabilĭ fabricanțiĭ de sticlărie carĭ aŭ format cartelul, cînd în fruntea lor se află indivizĭ certațĭ cu parchetul.

*

După cum am spus maĭ sus, aceştĭ fabricanțĭ se bucură de protecția statuluĭ romîn care a crezut că acordîndu-le favorurĭ va crea o industrie nouă în țară, care cu timpul va face progrese şi va putea concura cu străinătatea.

Scopul guvernuluĭ n'a putut fi îmbogățirea cîtor-va străinĭ ca Kraid şi Cohn şi prin urmare ar trebui să ia măsurĭ că orĭ scandalul cu cartelul să înceteze, orĭ să revoace favorurile acordate fabricilor de sticlărie.

Val

Din misterele Bucureştilor

Irina Petrescu. — In tinerețe. — Otrăvirea soțuluĭ. — Arestarea. — Eşirea din închisoare.

Cine n'a auzit despre Petreasca?... Deşi între 40 şi 45 anĭ, această femeie pare a nu avea maĭ mult de 30 anĭ.

In anul 1875, cu ocazia treceriĭ Ruşilor prin țară, această femeie, care de-abia se măritase, deveni vestită prin cuceririle sale. Văzîndu-se curtenită mult şi plăcîndu'ĭ să fie liberă pe acțiunile sale, ea se dezgustă de soțul eĭ Zaharia Petrescu căruia în cele din urmă, cam prin aniĭ 77 şi 78, îĭ dădu să bea o puternică otravă.

*

In dimineața zileĭ cînd se răspîndi svonul că Zaharia Petrescu a fost otrăvit, Bucureştiul întreg a fost viŭ emoționat şi deja circulaŭ diferite versiunĭ din carĭ reeşia că Petreasca însăşĭ ar fi autoarea aceşteĭ crime.

De şi cu 20 anĭ în urmă legile şi chiar judecătoriĭ eraŭ maĭ toleranțĭ, totuşĭ procurorul începu o minuțioasă anchetă în această afacere şi, în cele din urmă, se dădu un mandat de arestare contra Petreascăĭ care şi fu depusă.

*

Fiind în închisoare, ea îşĭ dobîndi în curînd simpatia directoruluĭ penitenciaruluĭ şi, ea, femee tînără şi frumoasă, inspiră milă servitorilor. Aşa că putea cu multă înlesnire trimite scrisorĭ la diferite persoane de oare-care importanță pe vremea aceea.

Nu mult după aceasta, începură să o viziteze aceĭ cărora le scria şi după vr'o şase săptămînĭ de prevenție fu chiar pusă în libertate.

Odată liberă, Irina Petrescu începu să facă pe cocota „en grand“ şi în cîțĭ-va anĭ trimise pe lumea cea-l'altă maĭ mulțĭ tinerĭ carĭ cheltuiseră averile pentru a'ĭ satisface capriciile.

*

Petreasca avea liberă intrare în diferite tripourĭ carĭ purtaŭ titlul de cluburĭ. După vre-o zece anĭ de viață destrăbălată Petreasca se fană, aşa că nu maĭ era ce fusese odinioară. Atuncĭ începu a atrage în cursă diferite fete tinere din clasa de jos pe carĭ, îmbrăcîndu-le frumos, le vindea pe cîte-va sute de galbenĭ.

Văzînd beneficiile pe carĭ le extrage din această meserie, Petreasca deschise în anul 1891 în strada Surorilor o casă de prostituție în toată regula.

Timp de 5 anĭ cît a locuit în casa din strada Surorilor, locuitoriĭ de prin vecinătate aŭ azistat la miĭ de scandalurĭ de tot felul. Aşa, bună-oară, la dînsa în casă se jucaŭ şi cărțĭ; lucru care dura cîte 2—3 zile şi se sfîrşea cu orgiile cele maĭ scandaloase.

*

Actualminte casa cladestină a Petreascăĭ se află, încă de la 23 Aprilie trecut, în strada Armonieĭ 1. Această stradă, care nu e maĭ lungă de cît de vr'o 200 metri, e situată între stradele Batişte şi Italiană. Casa e cu un singur cat şi eşită din rîndul caseĭ care formează colțul Batişte-Armonieĭ cu vre'o 4 metrĭ.

Ferestrele, carĭ sînt ca şi casa, de un stil primitiv, nu le vezĭ deschise de cît dimineața între orele 8 şi 9. De altmintrelea sînt ermetic închise şi storurile de lemn carĭ sînt căptuşite pe dinăuntru, sînt aşa de bine potrivite, în cît nu se poate zări nicĭ o licărire în interior.

O mică curte în fața caseĭ e înconjurată de un grilaj de lemn care, spre a nu se putea vedea printre zăbrele, e căptuşit pe dinăuntru cu scîndurĭ groase. Deasemenea şi portița, e veĭnic încuiată şi lîngă care pînă acum maĭ erĭ se afla o sîrmă de clopot.

In față, peste stradă, se află un institut de Domnişoare al D-neĭ Gackstatter, iar în stradele Italiană şi Batişte sînt postațĭ doĭ sergențĭ carĭ, fiind plătițĭ de numita proxenetă, staŭ neclintițĭ toată noaptea la ambele capete ale străzeĭ Armonieĭ şi, de îndată ce vr'un client se apropie de portița caseĭ în chestie, este întîmpinat de unul din eĭ şi minuțios scrutat, şi numaĭ în caz cînd este cunoscut lor are liberă intrare, saŭ cînd îl văd maĭ curățel îmbrăcat şi cînd prubuluesc că ar fi în stare să plătească cunoscuta taxă de intrare de 20 leĭ.

Dar maĭ înainte de a intra, trebue să te supuĭ şi la o taxă de un leŭ fața de sergent şi numaĭ apoĭ eştĭ servit de însuşĭ omul polițieĭ. Sergentul bate o singură dată cu vîrful tesacceĭ, proxeneta în persoană deschide şi după două treĭ vorbe schimbate aĭ liberă intrarea.

*

Acum însă de cînd „Adevĕrul“ şi'a luat obligația de a da la lumină aceste cuiburĭ de prostituție clandestină, casa e şi maĭ bine păzită de fideliĭ sergențĭ.

Dacă eştĭ străin şi dacă vreĭ să pătrunzĭ în acea casă, trebuie să te ducĭ cu birja şi să alegĭ şi un birjar care e de casa proxeneteĭ.

Petreasca întrebuințează, ca maĭ toate femeile de speța eĭ, tot felul de şiretenii; ea are birjarĭ cunoscuțĭ cărora le plăteşte bine ca să aducă cliențĭ.

*

Cum intri în această casă încep a'şĭ face apariția cîte-va ființĭ pierdute, carĭ, dacă te întrecĭ cu palavrele, la un semn al proxeneteĭ părăsesc salonul şi, rămînînd singur cu dînsa, eştĭ îndată întrebat care-țĭ convine. Prețul se ştie, dacă însă aĭ gusturĭ maĭ fine, puĭ birja la dispoziția proxeneteĭ care, în cîte-va minute îțĭ procură, ca şi Rapaport-Hirsch şi cele-lalte, nişte copile de carĭ nicĭ îțĭ vine să crezĭ că aĭ putea să te atingĭ.

Cu acestea însă se schimbă lucrurile, prețul se urcă.

*

După cum se vede, acelaşĭ lucru se petrece şi aci ca în toate casele clandestine despre carĭ am vorbit în numerele precedente. Şi, dacă sînt adevărate cele ce ne-a spus proxeneta din strada Armonieĭ, atuncĭ ar trebui să credem că sînt judecătorĭ, deputațĭ şi chiar din actualiĭ miniştrĭ pe carĭ Petreasca îĭ serveşte cu tocmaĭ ce legea opreşte.

Grigri.

Reformele pentru Dobrogea

D-nu Nenițescu şi Luca Ionescu, noiĭ prefecțĭ din Dobrogea, aŭ insinuat guvernuluĭ un proiect de reforme pentru provincia trans danubiană din care extragem următoarele puncte principale:

a). Inființarea a cîte două gradinĭ de copiĭ în oraşele Tulcea şi Constanța şi a cîte una în Sulina, Isaccea, Babadag, Măcin, Cernavodă, Medjidia şi Mangalia.

b) Inființarea unuĭ liceŭ şi a uneĭ şcoale comerciale la Constanța. Reorganizarea gimnaziuluĭ din Tulcea în senzul ca limbile ce se vorbesc în localitate, precum limbele: bulgară, rusească, greacă şi turcească să fie predate facultativ numaĭ pentru aceĭa carĭ vreaŭ să învețe vr'una din aceste limbĭ.

c). Inființarea uneĭ şcoale profesionale de fete în Constanța.

d). Control din partea ministeruluĭ instrucțieĭ asupra gimnaziuluĭ bulgar din Tulcea şi numirea unuĭ profesor titral de limba romînă.

e). In toate comunele să se clădească localurĭ nouĭ de şcoală şi toate cu cîte douĭ învățătorĭ.

f). Notariĭ să aibă 4 clase gimnaziale şi să facă un examen din legile administrative.

Apoĭ noiĭ prefecțĭ maĭ propun iş colonizarea moşiilor statuluĭ din Dobro-

---

FOIȚA ZIAR. „ADEVĔRUL“

— 121 —

PIERRE DECOURCELLE

COPIII PARASITI

Partea a III-a

TRASURA DE UNIRE

XV

Mama Zefirina

— Bine, ți'l voĭ arăta chiar diseară, dar cu condiție ca atuncĭ cînd veĭ rămîne văduvă să fiĭ a mea

— Da, cu totul a ta şi numaĭ a ta!

El o luă pe genunchĭ şi se silea să'ĭ potolească furia şoptindu-ĭ:

— Dar numaĭ a mea care te iubesc şi care te voĭ iubi tot-d'auna îțĭ jur.

Şi o sărută.

Da, ea se sculă de odată, bătu aerul cu mîinile şi căzu jos beată moartă îngînînd:

— A ta, Isidor, numaĭ a ta... Dă'mĭ să beaŭ.

Isidor se uită la ea cum zăcea jos.

— Cînd aĭ fi a mea, şopti el, te dezbăr eŭ de obiceiul ăsta, căcĭ altfel beĭ tot şi nu îmĭ maĭ rămîne. Acum mi se pare că merg bine treburile. Eştĭ pe cale să rămîĭ văduvă. Să pregătesc flagrantul delict cu bărbățelul tăŭ iubit...

Scotoci în buzunarul Zefrineĭ care sta nemişcată şi îĭ luă punga.

— Să nu'ĭ las punga aşa, să nu i-o fure cine-va, zise el.

Şi rîdea.

Apoĭ ieşi.

Cînd să cotească la colțul strădeĭ întîlni pe Claudinet.

Acesta nu maĭ putea de frig.

Tremura.

— Eĭ, zise Isidor, ce facĭ aştepțĭ tramvayul să te ducă la cimitir?

Apoĭ adaogă:

— Dute de te maĭ încălzeşte acasă că Zefirina doarme cu un buştean.

Şi se depărtă.

Ca toțĭ ceĭ bolnavĭ de boala luĭ, Claudinet făcea ceasurĭ întregĭ, planurĭ pentru viitor.

Visa.

Acum se gîndea la Fanfan.

De sigur că el nu'l uita.

Nu putuse veni încă din cine ştie ce pricină, dar era să vie.

Dar de odată, pe cînd gîndea aşa văzu o trăsură oprindu-se în capul străzeĭ.

Din trăsură se cobori Fanfan!

El era.

Il cunoştea bine cu toate că se schimbase la îmbrăcăminte.

Fanfan vorbea cu vizitiul.

Acesta făcu un semn din cap ca şi cum ar fi înțeles.

Fanfan înaintă apoĭ pe strada Santé.

Zări pe Claudinet.

Se repezi la el.

Acesta căzu pe jumătate leşinat în brațele luĭ.

— In sfîrşit, murmură Claudinet, aĭ venit!

„Te aşteptam.

Fanfan nu putu răspunde îndată.

Se uită la amicul săŭ.

Se schimbase îngrozitor.

Nu'l maĭ cunoştea aproape.

El bietul spunea abia suflînd de emoție, cum îl aştepta mereŭ de cînd plecase şi ce fericit era acum că îl vedea.

— Acum o să mă vindec zicea el, căcĭ voĭ trăi alăturĭ cu tine, nu e aşa?

— Da, da.

— Aĭ venit să mă ieĭ, da?

— Oh! da.

— N'aĭ putut veni maĭ înainte, nu e aşa, căcĭ alt-fel veneaŭ.

— N'am fost în Paris...

— Cum e cu tine domnul care te a luat?

— Maĭ bine de cît îțĭ pot spune,

— De ce n'a venit azĭ cu tine?

— Nicĭ nu ştie că am venit.

— Apoĭ atuncĭ mă veĭ putea duce la el?

— Da. Te va primi cu plăcere. Se şi intereseazǎ de tine. E bun!

— Ah! ce fericit sînt! Dar de ce nu ĭ-aĭ spus că viĭ să mă ieĭ.

— Are o durere adîncă, o mîhnire de care sufere cumplit.

— Bietul om.

— Văzîndu'l mereŭ aşa, am avut o inspirație.

— Ce?

— Mi se pare că scrisorile pe carĭ le-am furat de la La Limace îĭ sînt necesare.

— Ca să fie fericit?

— Da.

— De ce?

— Iți voĭ spune tot cu deamănuntul.

Şi Fanfan spuse luĭ Claudinet ce ştia.

— Şi aĭ venit să ieĭ scrisorile?

— Da. Căcĭ aducînd fericirea celor carĭ sînt aşa de bunĭ cu mine le plătesc o parte din recunoştința mea.

— Atuncĭ haĭ să le luăm

— Haĭ.

— Haĭ repede.

— Pachetul e totacolo?

— Tot.

— Ce fericire!

— Ce l'aŭ maĭ căutat!

— Şi nu aŭ dat de el?

— Nu. Acolo nu le-a dat prin gînd să scotocească.

— Aĭ un cuțit ca să tăem salteaua?

— Da.

— De nu ne ar prinde...

— Nu! La Limace s'a dus departe cu ascuțitoarea.

„Isidor a eşit acum.

— Dar Zefirina?

— Mi-a spus că doarme.

— Haidem.

— Nu, zise Claudinet,

— De ce?

— Staĭ tu aci.

— Şi?

— Mă duc eŭ singur să le iaŭ

— Să nu țĭ se întîmple ceva?

— Ce să mi se întîmple?

— Să nu se scoale Zefirina şi să-țĭ vadă scrisorile în mînă. E maĭ puternică de cît tine şi țĭ le ia şi ce mă fac eŭ pe urmă fără ele?

Claudinet se gîndi puțin.

— Aĭ dreptate, zise el, apoĭ haĭ împreună. Dar de ne prinde nu te ocupa de mine ia scrisorile şi fugĭ cu ele.

— Dar dacă te o bate?

— Nu face nimica; să puĭ tu mîna pe scrisorĭ şi asta e.

— Dar...

— Ce! numaĭ odată m'a bătut? Fă tu fericit pe ceĭ carĭ te îngrijesc şi lasă că scap eŭ şi viŭ şi eŭ la tine.

Plecară.

Claudinet deschise uşa încet.

Intră.

Fanfan venea după el.

Se uitară în toate părțile.

Zefirina sta întinsă în mijlocul odăeĭ.

Sforăĭa cu zgomot.

— Bagă de seamă, zise Claudinet, s'ă n'o deşteptăm.

Săriră peste ea şi intrară în odaia luĭ Claudinet.

— Adu cuțitu, zise Fanfan încet.

— Na. Iute.

Fanfan tăie.

Apoĭ vîrî mîna în lînă.

— L-aĭ găsit.

— Da.

Scoase portofoliul.

Apoĭ Claudinet zise:

— Acum aĭ să fugim.

Se întoarseră să plece.

Rămaseră înlemnițĭ.

In fața lor se afla Zefirina.

Abia se ținea pe picioare.

Zise abia vorbind:

— Ce furațĭ acolo? Ce aĭ luat Fanfan? A'l na! portofoliul... 30000 francĭ!.. Va să zică tu îl luaseşĭ canalie!

— Nu l-a luat Fanfan, zise Claudinet.

— Dar cine?

— Eŭ.

— Eĭ aş!

Şi nu'l daŭ cu nicĭ un preț.

(Va urma)

gea cu țăranĭ din Gorj, Vîlcea, Neamțu și Muscel.

Prin această colonizare s'ar putea ajunge în scurt timp la romînizarea desăvîrșită a provincieĭ.

Colonizarea ar costa pe stat aproape patru milioane de leĭ.

M.

ECOURĬ

◎ **Satira No. 12**, care a apărut apă-tămîna aceasta, are o frumoasă ilustrație reprezentînd o scenă din viața high-liff-uluĭ bucureștean. Din multele articole pline de spirit și humor putem recomanda: *Poeților de contrabandă*, de Rocambole; *Spectacole de vară*, de Kiriac; *Vilegiatură*, de Stan Pățitul; *Repețim*, de Costache Modestu; *Versurĭ pesimiste*. de Costin O.; *Interview cu vice-regele Chineĭ*, de Alb. Hussar; *Cafeneaua bulevarduluĭ*, de Sapho; *Carta de vizita*, de Jenică Moralistu; *Chestiunea apeĭ*, de Jovial; *Pancu amorezat*, de Irca; *Rugăciunea redactoruluĭ*, de Cuviosu; anecdote, poezii, epigrame, culmĭ, znoave, etc.

◎ Aflăm cu plăcere logodna D-luĭ Lucian Bonis, casierul gărei Filaret, cu gentila D-ra Domnica Petroviciĭ, profesoară.

Pentru gospodine

Puding de migdale — Bațĭ 52 grame unt cu 5 gălbinușurĭ de ouă, adaogĭ 70 grame de zahăr, 70 grame migdale tăĭate mărunt, 2 franzele micĭ tăĭate în bucățĭ cubicĭ și muĭate în zmîntînă, și la urmă maĭ adaugĭ stafide, strugurĭ și spuma de la 3 albușurĭ de ouă.

Gastr.

NUVELA

Diva Filomela

Frusinica Zlate, născută și botezată la statuĭa Libertățeĭ, era o fetișcană cu talie de moț, cu biceps de casap, cu umerĭ de hamal constantinopolitean.

Libovă de frunte, trăită și hrănită între căpeteniile liboviste, din tot rostul vieței, fomidabila ploeșteancă una învățase și știea.

Cu gest măreț, ea declama adese-orĭ:

„Precum în ranița fie-căruĭ soldat francez e un baston de mareșal, așa sub țeasta orĭ-căruĭ fiŭ al Libertățeĭ e sîmburele unuĭ luceafăr artistic, științific saŭ politic.

Invederat, luceafăr trebuĭa să fie și Frusinica Zlate; însă numaĭ de cît o dificultate serioasă se ivĭa.

— Luceafăr, nicĭ vorbă, cugeta eroina noastră, dar ce fel de luceafăr... artistic, științific orĭ politic?...

„Luceafăr politic?... Nix!... maĭ întîĭ că femeile n'aŭ drepturĭ politice și decĭ închis e cerul politic pentru strălucirea lor... Dar cu atîta maĭ bine. La ce m'așĭ lua eŭ la colțĭ cu Grigorescu și cu Stanian, carĭ strălucesc de anĭ și aŭ atîtea drepturĭ cîștigate în cerul politiceĭ?... Nu, nu e de mine politica...

„Luceafăr științific, atuncĭ? Dec! nicĭ asta nu prea merge: maĭ întîĭ pentru că ar trebui să merg la școală.. ĭar școala cere vreme și multe... N'am vreme de așa ceva... Nebună așĭ fi apoĭ să m'apuc la trîntă cu d'alde Romanescu și Crapeleanu, carĭ luceferesc de cînd e lumea, trainicĭ și neclintițĭ, pe cerul științeĭ ploeștene?!...

Și, îndoind al doĭlea deget, Frusinica Zlate urmează ast-fel:

— Luceafăr artistic născutu-m'a mama. Eĭ bine! facă-se voĭa eĭ; în arte străluci-voiŭ cu neîntrecută și orbitoare lumină... Și ĭa să ne socotim o clipă:... Care colțișor al ceruluĭ artistic să mi'l aleg?... Poezia?

— Avem pe Zaharia Antinescu care nicĭ gînd n'are să dea ortul popeĭ, — mîncа l'ar raĭul! Pictura? — Dec! să umbli toată ziua boită pîn'la coate!... Nu face, leĭcă!... Muzica să fiă? — Vezĭ, asta par'că ar fi de mine... Mă și cam pricep, căcĭ toțĭ liboviĭ rămîn în extaz cînd le cînt.

> Am un leŭ
> Și vreaŭ să-l beaŭ;
> Dar nicĭ ăla nu-ĭ al meŭ!

„Arta muzicală... da, asta 'mĭ e partea de bine pe lume și în cer... Acĭ păcate nu'mĭ fac de cît doar cu bietul Răducu Ciocîrlie de la Mălăĭeștĭ, singurul luceafăr muzical; dar, la dreptul, atîta pagubă de un țigan detronat, care nicĭ Marsilieza nu știe barim s'o cînte din cobza luĭ!...

„Hotărît, luceafăr artistic muzical ursită sînt a fi... Da, da, nu maĭ e de stat pe gîndurĭ!...

*

Cu hotărîrea asta, în prima „ședință“ libovistă, Frusinica Zlate cîntă cu nespusă însuflețire cîntecul favorit al libovilor:

> Frunză verde de lămîĭ,
> Dacă văzuĭ și văzuĭ
> Tot cu vorba că rămîĭ
> Și că dragostea n'am cuĭ...
> Turnaĭ vin de mătrăgună,
> Că'mĭ e inima nebună;
> Turnaĭ și băuĭ cicută,
> Că'mĭ e inima făcută!
> De tot răul tot să crească;
> Din tot greul să sporească!..

Aplauzele răpăĭesc, ulcelele se ciocnesc frenetice; ĭar un libov afumat strigă cu un entusiazm grotesc:

— Ura Frusinica!... Ura „diva,“ ura Patti libovistă!...

— Ce e aĭa Patti?! să răstește Frusinica crezîndu-se batjocorită.

— Patti, puĭca neĭchiĭ, explică cu blîndețe președintele libovilor, e o nebună ca și tine, căreĭa D-zeŭ ĭ-a pus în gît o privighĭetoare măeastră, în loc să-ĭ fi pus un burete, și care a ridicat lumea în cap, cîștigînd sute de miĭ de francĭ pe seară...

— O cîntăreață, care vrea să zică? Ovreĭcă, nemțoaĭcă, franțuzoaĭcă... naĭba știe ce o fi, că ploeșteancă nu'ĭ... Am mîncat'o friptă atuncĭ, că și mie pusumĭ-a Domnul în gît o privighĭetoare, haĭ?... și doar privighĭetoarea eĭ „n'o fi fost căzută cu hîrzobul...“ Da de unde?.,. Egalitate, fraternitate; om și om, privighĭetoare și privighĭetoare!... Cum ziseĭ am mîncat-o friptă atuncea. Atîta 'mĭ maĭ trebuĭa să știŭ!

Năpraznica ploeșteancă se oprește; suflă cu nesațiŭ în fundul uneĭ ulcele, căcĭ liboviĭ nu se înjosesc la pahare; șterge fruntea'ĭ încununată cu sudorĭ brobonate; măreț își destinde pieptul; și deodată, cu dispreț nemărginit:

— La ce'mĭ maĭ pierz vremea aicea? Adio, libovilor!.. Avețĭ ceva a'mĭ maĭ spune?

— Un sfat, mîndro, dacă îțĭ cere inima, sfat prietenesc: știĭ tu că nu prea se potrivește „Diva Frusinica“?... Schimbă'țĭ numele, leĭcuță.,.

— Atîta piedică să fie!.. Las' pe mine treaba asta...

Și, fără stat-pe-gîndurĭ, Frusinica Zlate întreabă:

— Diva Filomelo, haĭ?.. Par' că ar fi turnat, descîntat la stele!.. Cine zice ba?...

— Ura Diva Filomela! răsună sala în gîlgîielĭ frenetice; ĭar Diva Filomelo cu pașĭ ciclopeĭanĭ, dispare, dînd tiflă neștiințeĭ sale, de comoara cu care era dăruită.

*

Pînă în ulița Dîmbuluĭ la cuĭbul părintesc al Diveĭ Filomele, fosta Frusinica Zlate nu-șĭ pierduse vremea: repertoriul era ales; costumul de scenă hotărît; un „turneŭ„ artistic pus la cale în principiŭ; și nu maĭ rămîneaŭ de cît amănunte de lămurit, niște „forme“.

Bărbata Frusinică nu visă de cît Londre și Parisurĭ, aplauze zmintite și maldăre de sutarĭ...

*

Peste treĭ zile, ca fata cu minte care știe că

> „Qui va piano va sanno;
> Qui va sanno va lontano“,

Diva Filomela—pentru ca să se deprindă cu „străinătățile“—împrumuta un sutar de la un libov holteiŭ; tîrguĭa ciorapĭ „havaiĭ“ (Patti nu se încălța altfel, o deslușise o vecină umblată); și începu faimosul turneŭ artistic cu o raĭtă prin județul Prahova: Urlațĭ, Bucov, Păcurețĭ, Vălenĭ de munte, Slănic, Deftana, Cîmpina, centre liboviste și decĭ artistice...

Un birt gol, ca prin farmec, se prefăcea în „Teatrul cel mare“ de la ***, ĭar o coală de hîrtie albă, scrisă cu mîna, se lipea la ușa teatruluĭ anunțînd apropiata

Reprezentație extraordinară
— Una și Singura —
dată de
Diva Filomela
etc., etc..

Era ĭarnă; pe frig (divele sînt maĭ presus de frig) fosta Frusinică fabrica noaptea bilete de intrare, cu prețurĭ “naționale“, le împărțea ziua „ca pîinea caldă“, cînd pe veresie cînd fără banĭ; ĭar în seara anunțată, pe o scenă întinsă peste patru scaune, în picĭoare cu desfătătoriĭ ciorapĭ havaiĭ, măreața divă cînta, în lumina a două lumînărĭ de seŭ și în fața lojilor (două jețurĭ de lemn), goale maĭ adesea:

> „Intr'un castel departe...
> — Așa avut-am parte!

Une-orĭ, „ca să ĭasă o cină“ — după cererea publiculuĭ— Diva Filomela intona cu același măreție:

> Două gîște potcovite
> Aŭ plecat să se mărite

saŭ:

> Bat-o D-zeŭ s'o bată
> Pe Marița sprîncenată
> C'a scos cîrciuma la poartă
> Și-a sărăcit lumea toată!..

. . . .

In sfîrșit, cea maĭ artistică odiseie, cu putință de închipuit.

*

La Vălenĭ, Diva Filomela deja nu maĭ la nicĭ o iluzie asupra turneuluĭ săŭ; cu Doftana, fu și maĭ răŭ: n'avu nicĭ ce să se sature, ĭar la Cîmpina, pe lîngă că răbdă de foame, cumplitul Domn Năstase de la „Coroana de aur“ îĭ opri chĭar faĭmoșiĭ ciorapĭ „havaiĭ“... pentru o mizerie de chirie!

Un popă din împrejurimĭ o scoase din foc pentru ca să o facă profesoară de muzică la copiiĭ luĭ; și, după ce că nu'ĭ plăti nimic, vru s'o trimtă și la sapa porumbuluĭ!..

. . . .

Oh! Atuncĭ, palidă, flămîndă, amărîtă, zdrențăroasă, dezgustată, prăpădită Diva Filomela se întoarce la cuĭbul din ulița Dîmbuluĭ și din plămîniĭ săĭ titanicĭ:

— Offf!.. suspină ea, așa mi se cuvine dacă mă ĭaŭ după nebuna aĭa de Patti!

Ion Lăcustă.

MODE

Costum de biciclistă

Pantalon bufant din lenaj alb și negru. Pieptar în muselin de lînă albă cu puncte negre. Vestă bolero de postav negru cu reverurĭ de mătase albă. Guler înalt și cravată de mătase. Jaretiera pantalonilor de velur negru cu zigzagurĭ brodate în alb. Ciorapĭ de mătase negri. Pantofi în piele galbenă. Pălărie canotier din paĭ cu fundă înaltă.

Laura.

Rubrica pentru toțĭ

Spectacole

Grădina Bragadiru. — Duminică, 24 August, societatea cooperativă a comercianților de băuturĭ spirtoase din Bucureștĭ va da o serbare de vară.

Prețul intrăreĭ va fi de 50 banĭ de persoană, ĭar beneficiul acesteĭ sărbărĭ este destinat ajutorăreĭ victimelor inundațiilor din țară.

Grădina Trocaderu noŭ — Duminică, 24 August, *Egalitatea*, societate internațională a lucrătorilor de încălțăminte din Bucureștĭ, va da o mare serbare de vară.

Serbarea este dată în folosul sporireĭ fonduluĭ societățeĭ, ĭar în caz de ploaĭe se va amîna.

Grădina Rașca — In fie-care seară teatru de varietățĭ sub direcțiunea D-luĭ Agop Kiolean.

Prețul locurilor: Loc rezervat 2 leĭ, stal I 1 leŭ, intrarea generală 50 banĭ.

Duminecă 24 August, 1897, la velodromul romîn, șoseaua Kiseleff, rondul II, vor avea loc **Marĭ alergărĭ** naționale de biciclete și tandem. Mare Match între D. Cantili pe bicicletă și între tandemul Stavri Niculescu, D-ra Maria Mihăescu. Inceputul la orele 5 și jum. p. m.

Tramvaiul (societatea veche) va circula pînă la bufetul de la șoseaua Kiseleff, pînă la ora 12 din noapte.

Prețurile locurilor: Loja I, leĭ 16. Loja II, leĭ 12. Stal I, leĭ 3. Stal II, leĭ 2. In interiorul pisteĭ, leĭ 1. Galeria, 50 banĭ.

Grădina Hugo. — Teatru de varietățĭ. In timp de ploaĭe, în sala Hugo.

Grădina centrală.—Concert dat de orchestra D. Dinicu.

Grădina Lukianoff, strada Cîmpineanu.—In fie-care seară teatru de varetățĭ. Trupă Nouă. In timp de ploaĭe reprezintația se dă în fosta sală Orfeŭ.

Grădina Cosma.—Concert muzical.

Grădina Frascati. Concert de orchestră.

Grădina Mitică Georgescu, str. Cîmpineanu.—Teatru de varietățĭ. Trupa Burienescu.

Băĭ

Stabilimentul de hidroterapie.—Str. Vesteĭ, sub direcțiunea d-ruluĭ Erdreich.

Băĭ medicale, masaj, electroterapie, gimnastică, cură după metoda părinteluĭ Kneip; băĭ de abur, de putină, mare bazin pentru vară.

Baĭa Centrală.— Strada Bis. Eneĭ, sub direcțiunea d-ruluĭ Zusman.

Băĭ de abur, de putină, băĭ medicale,

Baĭă regală. Paalatul Băilor Eforieĭ). Bulevardul Elisabeta. Haman, baĭe turco-romînă, (aĭer cald). Hidroterapie comlect ă. Localul complect restaurat. Piscinadeschisă în toate zilele.

Băile Mitrasevsky str. Poliției No. 4 și 6 cel maĭ îngrijit și maĭ bun stabiliment de băĭ de Aburĭ și Putinĭ, mare basin cu apă limpede și diferite dușurĭ sistematice.

Deschis în toate zilele.

Dep'asărĭ

22 AUGUST

Hotel Continental: Moisescu, advocat, Brăila; Prințul Ferdinand Ghica, prop., Paris; Soutzo, prop., Sinaia.

Hotel Englis: Ștefan Dobroneanu, advocat, T.-Jiu.

Hotel Regal: Ion I. Petcu, prop., Brăila, Budeanu, inginer, Brăila; I. Budeanu, comers., Brăila; C. Tisescu, prof., Bacău; C. Cătuneanu, prop., Buzău; colonel Sagona, militar, Giurgiŭ.

Hotel Metropol: Ifold, inginer, Galațĭ; Ștefănescu, comers., T.-Ocna; colonel Iarca, militar, Giurgiu; căp. Bacalbașa, militar, R.-Vîlcea; Nicolae Sterie, prop., Corabia; colonel Kirițescu, militar, Ostanda.

Hotel Boulevard: B. Ștefănescu, prop., Severin; M. Paulopoulo, prop., Giurgiŭ; Ernest Dietz, comers., Iașĭ.

Hotel Frascatti: Hanautz, inginer, Bacăŭ; Bechel, comers., Giurgiŭ.

Hotel Victoria: D. Grossu, arendaș, Ghimpațĭ; Negoiță Mitoĭ, comers., Săruleștĭ.

Hotel Dacia: Almet Mehamet, comers., Rusciuk; I. Urlățeanu, comers., Brăila; V. Teodorescu, comers., Tîrgoviște; sublocot. Slăvescu, militar, Giurgiŭ; Oscar Carlberg, voiajor, B.-Pesta; Ilie Gerge, prof., Brăila; L. Ch. Dragaridis, voiajorĭ Paris.

Hotel Colaro: H. Fettinger, profesor, Cospoli; D-na Marie Palkovschi, prof., Cospoli; Anton H. prop., Iașĭ; L. March, prof., Cospoli.

Hotel Union: Lupu Crupenschi. prop., Bacăŭ; Niculescu, advocat, Ploeștĭ; căp. Tomescu, militar, Tîrgșor; Stăncescu, deputat, Slatina; colonel Dobriceanu, prop., Slatina.

Hotel Bristol: Andris Teodor, advocat. Bacău; Murzescu, senator, Iașĭ; căp. Constandachi, prop., Iașĭ; Nicolau, advocat, Călărașĭ; colonel Corlătescu, militar, Ploeștĭ; Rosenberg, inginer, Giurgiŭ; Siegel. comers., Galațĭ.

Hotel de France: Plos G., comers., Tulcea; Langer H. I., secretar, Iașĭ; Hajabol, comers., Iașĭ: Dienstfertig A., comers., Craiova.

Hotel Central: Aronescu Nae, comers., C.-Lung; C-tinescu, comers., Buzăŭ; Grancearof G., comers., Constanța; Moisescu, comers., Pucioasa; Ștefănescu N. comers., T.-Vesteĭ; Todoriadis A., moșier, Oltenița; Zamfirato, moșier, Brăila; Oprescu, jude, Galațĭ; D-na Susona, artistă, Craiova.

Hotel Universal: Maria Georgescu, profesoară. Diudu; D. D. Băjenaru, prof.. Iașĭ; Manoti Baloti, inginer, Piteștĭ; G. Ionescu, comers., Piteștĭ.

Hotel Gabrovenĭ: I. Orenstein, comers., Mihăileștĭ; Nicu Sasu, advocat, T.-Vesteĭ; Solomon Bercovicĭ. comers., Piteștĭ; Ghiță Manolescu, arendaș, Sinaia; Vasile Ștefănescu, comers.. Argeș; I. Antonetcu, comers., Buzăŭ; N. Ionescu, comers., Slatina; Vasile Anghelescu, comers., Constanța,

Bibliografiĭ

Sumarul Revisteĭ literare

Istoria teatruluĭ romîn, de *St. Vellescu*. Epitaf, de *Chr. N. Dumitrescu*. Societatea pentru învățătura poporuluĭ, de *G. Missail*. In Slănic, de *N. Rădulescu-Niger*. Două-oca de kile, anecdotă, de *P. M. Rădulescu*. Vorbe, de *G. Crăciunescu*. Corsarul, poemă după Lord Byron, de *Th. M. Stoenescu*. La școală, de *P. M. Rădulescu*. Mănușa, sonet, de *Virgiliŭ N. Cișman*. Băcanul, nuvelă, de *N. Rădulescu-Niger*. Fățărnicie, poezie, de *Th. M. Stoenescu*. Buletin bibliografic, de *Rex*.

> PREMIU PENTRU CITITORUL „ADEVĔRULUI“
> No. 2923
> Acest bon detașat și expediat Administrației ziarului nostru dă drept la premiŭ și este valabil pînă la 25 August inclusiv.

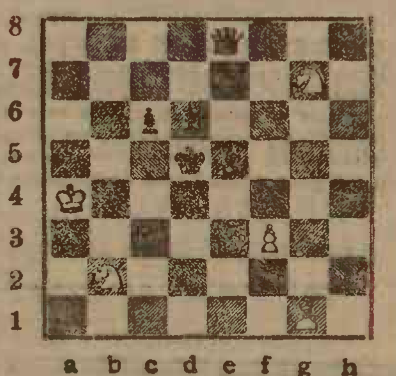
JOCURI DE DISTRACȚII

ȘAH

Problema No. 116

DE D. CANDEL NAFTALI BUCUREȘTI

NEGRU (4 figurĭ)

ALB (6 figurĭ)

Alb trage și face mat în două mutărĭ.

PARTIDA No. 73

Chislehurst, 13 Decembrie 1878

Alb. Principele Napoleon în consultațiune cu baronul Corvisart și I. N. Strode.

Negru. I. H. Zukertort, din memorie.

1 e2—e4	e7—e5	14 Cf3—h5	0—0
2 C g1—f3	C b8—c6	15 C h3—d4	C c6×d4
3 c2—c3	d7—d5	16 c3×d4	c7—c5
4 d2—d3	f7—f5	17 Ch5—e4+	R g8—h8
5 D d1—e2	f5—e4	18 d4—d5	Cf2—e4
6 d3—e4	C g8—f6	19 h2—h3	b7—b5
7 Cf1—g5	d5—e4	20 Ch5—e2	C f6×d5
8 C f3—g1	C c8—f5	21 g2—g4	Cf5—g6
9 C b1—d2	Cf8—c5	22 a2—a3	a7—a5
10 0-0-0	D d8—d3	23 Ce2—b5	T a8—b8
11 D e2—d3	e4—d3	24 a3—a4	C a5—b4
12 C d2—b3	Cc5—f2	25 C g1—e2	e4—e3
13 Cf1—d3	e5—e4	26 C e2—d4 ?	C b4—a2+ mat

Dezlegarea problemeĭ de șah No. 112

1 d2—d4, e4—d3; 2) C b5—a3+ mat
1 . . . . , ; 2) D f2—e2+ mat.

Aŭ dezlegat problema de șah No. 112

D-niĭ Carolar, Jos. Ițicovicĭ, Jusua M Sieges, P.-Neamț.
1 D f2—e2+ nu e bun căcĭ 1 R c4 —c5,
2 d2—d4+, e4×d4 e p, nu ducela mat.

D. P. Patin, Loco; Bine înțeles dacă apărarea e slabă, Alb face mat și în maĭ puține mutărĭ. Numărul mutărilor uneĭ probleme se fixează după cea maĭ tare apărare.

D. Jos, Ițicovicĭ, P.-Neamț. Cu părere de răŭ am găsit dualurĭ la problemele Dv. afară de cea în două la care ațĭ uĭtat să menționațĭ pe autorul.

D. P. A. S. Noua corectură se izbește de aceeașĭ mutare 1 T—f3!

No. 112 a maĭ fost dezlegat exact de D. Renacar, P.-Neamț.

CRIPTOGRIF

de D. C. Teodorescu, Galațĭ

A	A	D	Ĕ	E	I	L	L	R	R	S	T	T	U	U	V
13	2	4	10	6	1	16	3	12	11	7	15	9	14	5	8

Dezlegarea problemeĭ aritmogrifice din No. 2904

6	6	.	.	.	.	.	1
7	1	.	.	.	.	.	7
2	2	.	6	.	.	3	2
1	1	.	1	.	9	3	.
.	3	.	5	.	4	3	.
.	.	7	1	5	1	1	.
.	.	8	1	4	1	1	.
.	.	6	.	6	3	.	.
.	.	8	.	7	.	.	.
.	.	9	.	6	.	.	.

Aŭ dezlegat problema aritmogrifică din No. 2904

D-niĭ Sermanul Dionisie, D. Giugaru, Firtancioschi, Carol Waldman, Iosef Wechsler, Botoșanĭ; Abr. I. Cofinu-T.-Severin; D'Arteval, Al. M. Christescu, Tulcea; d'Artagnan, T.-Ocna-Mayer A. Scherer, Aurel Grigoriu, C. Georgescu, Bucureștĭ; Herman Ehrlich, Bîrlad.

D-na Griengras, Botoșanĭ.

D-șoarele Ernestine Wechsler, Marie Wechsler, Botoșanĭ.

Premiul a fost cîștigat prin tragere la sorțĭ de D. Al. M. Christescu Tulcea. Indată ce ne vețĭ trimite adresa exactă, vețĭ primi volumul intitulat: „Robia femeĭeĭ“.

> PREMIUL JOCURILOR „ADEVĔRULUI“
> No. 2923
> Acest bon tăĭat și expediat împreună cu dezlegarea jocurilor dă drept prin tragere la sorțĭ la o carte ca premiu.

✝

Inconsolabiliĭ: Mihail Deleanu, Ion și Teodor Deleanu' Pulcherie Munteanu, Constantin, Ion și eliza Munteanu, Gabriela și Nicolae Mincu, Căpitanul Manolescu, maĭorul Dianu și toată familia, aŭ durerea de a anunța încetarea din viață a prea ĭubiteĭ lor soție, mamă, fică, soră, cumnat și nepoată.

Elena M. Deleanu

în etate de 39 anĭ

Decedată la Viena în ziua de 18 August după o lungă suferință.

Inmormîntarea va avea loc la Slatina în ziua de 24 August cor.

Amiciĭ și cunoștințele carĭ din eroare n'aŭ primit invitațiune sînt rugațĭ a considera aceasta ca atare.

108—1.

Doctorul (Maseur) Ioan Constantinescu încetat din viață în ziua de 14 August la Gleihenberg.

107—1

FOIȚA ZIAR. ADEVĔRUL“

24

PAUL MAHALIN

FIICA RAZBUNATOARE

Partea a doua

Rastacuerĭ și întreținuțĭ

II

Micul omușor

Sainte-Flemme conchise cu bunătate:

— De-alminterĭ, nu'ĭ o dezonoare de-a fi înconorat. Poțĭ să dormĭ pe ambele tale coarne. Nu veĭ reface tu lumea.

Narcisse îl respinse:

— Du-te la dracu!

Din roșu Beau-Costel deveni vînăt.

El se îndreptă spre masa miculuĭ tînăr om. Acesta ceruse două bockurĭ. Iși făcea binișor o țigară. D-ra Eglantine părea că vrea să'și ascundă dezgustul săŭ în bere.

Galeria era atentivă în cel din urmă grad.

Fie-care se afla în picioare. Voĭaŭ să rîză. Cîte-va D-ne vorbiaŭ să se urce pe scaun.

In primul rînd al acestora se aflaŭ două femeĭ — curățel îmbrăcate — carĭ aveaŭ aerul îndrăzneț și curios a două cameriere de case bune.

Una din ele se aplecă la urechea celeĭ-l'alte:

— Cel maĭ mare nu va face de cît o înghițitură din cel mic.

— De știut! reluă tovarășa sa. Un frumos bărbat, de sigur, cel mare. Dar cel mic un leușor cu coama sălbatecă.

In sală nu se dădea nicĭ o atențiune celor ce se petreceaŭ în *Aquarium*. Se dansa sub neîndestulătoarea lumină a candelabrelor, întunecată printr'o ceață prăfuită. Beau-Costel atinse pe Englantine peste umăr:

— Ridică-te, îĭ zise el cu o voce surdă, ridică-te și urmează-mă: avem de vorbit.

Tînăra femee voia să se supuĭe. Cavalerul eĭ se așeză înaintea'ĭ:

— Pardon! Doamna e cu mine, pronunță el hotărît, aprinzîndu'șĭ un chibrit pe genuchĭ.

— Nu vorbesc cu tine, colonel al regimentuluĭ *Mouche-ton-Gosse*, replică Narcisse brusc. Aidețĭ, haĭ! Mută-te saŭ păzește-te de palme!

Adolescentul nicĭ nu se mișca, el își aprinse țigara și fuma în liniște. Cel-l'alt voĭa să'l înlăture prin gesturĭ. Era un robust ștrengar; își puse în mișcare toată șiretenia posibilă spre a se debarasa printr'o singură lovitură de un rival importum. Dar băiatul răbdă lovitura fără a se clătina și rămase surizător în același loc.

Figura luĭ Beau-Costel exprimă o vădită surpriză din cauza acesteĭ forțe de rezistență.

— Oh! oh! făcu el, nu cum-va prin întîmplare.

Vrem sa facem pe răutăciosul?

— Și D-stră? întrebă ștrengarul lo rîndul săŭ.

Asta fu spusă cu atîta mîndrie, în cît s'a răspîndit în auditor un murmur de bună-voință. Adolescentul continuă cu aceeașĭ nepăsare:

— Domnule Narcise Poignon trebuĭe să vă previn că nu vețĭ căpăta dreptate tot atît de leșine ca cu bătrîna femeĭe de pe bulevardul Invalizilor.

El vorbi încet ca să nu fie auzit de cît de interlocutorul săŭ.

Acesta dădu un țipăt:

— Bătrîna femeĭe depe bulevardul Invalizilor!

E fals!... Eŭ nu sînt culpabil!

— Bun! răspunse ol-l'alt cu un ton vesel, dar fără a'șĭ schimba diapazonul vă rog însă bine tăcețĭ maĭ asupra acesteĭ chestiunĭ, scumpul meŭ!... sînteți imprudent, la dracu!... Dacă ar putea fi acĭ cine-va din poliție, v'ațĭ denunța singur.

Beau-Costel îĭ apucă mîĭnile amîndouă.

— Tu eșĭ dintre șirețĭ, banditl... Dar îmĭ bat joc de șireteniel... Nu s'a găsit nimic asupra mea!

— Pe legea mea, nu, nimic... Nicĭ cel puțin fularul care a servit pentru a comite crima... Fularul care a lăsat urme împrejurul gîtuluĭ victimeĭ... Fularul de mătase albastră pe care toată lumea te-a văzut, purtîndu-l în loc de cravată căcĭ complicele tăŭ a răușit pînă acĭ să înlăture orĭ-ce investigațiunĭ...

— Ah! gîngăvi Beau-Costel, vînăt de necaz, Eglantine e care m'a vîndut!... Blestemata!... Ea țĭ-a spus totul, nu'ĭ așa?

Și mîĭnile luĭ amîndouă, ca două mașinĭ, strînseră brațele băĭatuluĭ ast-fel ca să le sfărîme.

Micul omușor împreună foarte ușor sprîncenele.

— Incepețĭ a 'mĭ face răŭ, murmură el.

In același timp suci mușchiĭ brațelor și întoarse ast-fel mîĭnile că alunecară ca două bare de fier între mîĭnile adversaruluĭ săŭ înmărmurit.

Spectatoriĭ se priveaŭ încremenițĭ. Vre o cîte-va spectatoare bătură din palme cu franchețǎ. Beau-Costel însă se dădu îndărăt cu doĭ pașĭ, parcă pentru a'șĭ lua cîmp liber. Apoĭ, spumegînd și roșind, el se aruncă, cu pumniĭ ridicațĭ, asupra tînăruluĭ om...

Băĭețiĭ din stabiliment înaintară spre dînsul.

— Domnule Narcisse, zise unul din eĭ, D-voastră știțĭ foarte bine că patronul nu vrea bătaĭe la el. Ducețĭ-vă de vă explicațĭ afară.

— Păzițĭ-vă! adaose Boule-de-Son: ĭată guardul municipal s'apropie.

— Care vrea-să-zică, băigui Mort-aux-Vaches cu bună voință, nu ne maĭ putem amuza într'un mod onest.

— Atuncĭ să eșim, declară Beau-Costel, care simula un calm maĭ teribil ca necazul de adineaoarea.

Apoĭ, îndreptînd mîna spre adolescent, zise:

— Nu căuta s'o tuleștĭ. De altfel, nu 'mĭ scapĭ din ghĭare. Trebuĭe să am pielea ta saŭ tu a mea.

— Este grădina de bal, adaose Sainte-Flemme. Nimenĭ nu s'ar hazarda să meargă ĭarna. Vețĭ fi acolo ca la voĭ.

— In grădină, fie! zise Narcisse.

Micul omușor se aplecă spre Eglantina pe care spaima o transformase în statuĭe.

— Fă-te nevăzută pe cît timp îl voiŭ ține ocupat... Iți voiŭ purta de grijă... Du-te și m'așteaptă unde știĭ.

In urmă, lovind cu unghĭa cenușă de la țigară:

— Du-te prin grădină, adaose el.

. . . .

In sală se continua dansul și treĭ sute de persoane săreaŭ cadențat, zguduind sub picioarele lor parchetul, din care se ridica o brumă de praf.

In grădina, unde pămîntul era acoperit cu un covor de zăpadă deasă, ceĭ doĭ adversarĭ se aflaŭ față în față.

Vre-o treĭ-zecĭ de spectatorĭ de sex bărbătesc, formaŭ un cerc în prejurul lor.

Alțiĭ, printre carĭ și femeile, rămaseră în sala baluluĭ și se îngrămădeaŭ pe la ferestre și pe la ușile cu geamurĭ de sticlă carĭ se deschideaŭ spre cîmpul improvizat.

Beau- Costel se despuĭă de haĭnă. Apoĭ își aruncă pălăria jos și îșĭ răsuci în sus mînicile de la cămașă. Se vedea că era decis să omoare. Lumina ochilor îĭ strălucea sinistru sub cutele întunecate ale fruntеĭ și gura îĭ lua forma unuĭ bot de cîine turbat.

Tînărul omușor nicĭ nu 'șĭ descheĭă vesta. Dar frumusețea luĭ se transformă într'un mod curios.

— Tot ce era în el atrăgător femenin disparea, ca să facă loc uneĭ siguranțe virile. Se citea pe fruntea luĭ fină și încîntătoare amenintarea.

(Va urma)

Licitațiune

La 15 Septembre 1897, la orele 11 a. m., se va ține licitațiune publică la *Tribunalul Ilfov*, secția de notariat, pentru vînzarea avereĭ defunctuluĭ Vasile Georgescu representant prin moștenitoriĭ săĭ, pentru eșirea din indivisiune, compusă din următoarele imobile:

1. Casele cu tot locul lor din Bucureștĭ, strada Numa Pompiliu, No. 26, construcție de zid și învelite cu tinichea compusă din 3 corpurĭ de case: *a)* fabrica de paste făinoase cu 2 etaje, *b)* un grajd pentru 4 caĭ și un șopron pentru 2 trăsurĭ, și *c)* în fundul curțeĭ, o altă pereche de case compusă din 2 etaje.

In fabrica de paste făinoase se află adăptate următoarele mașinăriĭ: o mașină stabilă putere 9 caĭ, o pereche petre pentru măcinat, o pereche valțurĭ de oțel, o pereche valțurĭ de porcelan, un cilindru centrifug pentru făină, o mașină pentru curățit grîul, o mașină cilindrică cu perĭ de oțel, un aspirator, etc.

Licitațiunea acestuĭ imobil împreună cu mașinele încep de la suma de leĭ 108.961, banĭ 70.

2. Casele cu locul lor din Bucurescĭ, strada Soareluĭ, No. 8, construcție de zid, învelite cu tinichea și compuse din șapte camere, două antreurĭ, bucătărie și camere de servitorĭ.

Licitațiunea acestuĭ imobil începe de la suma de leĭ 40.077. banĭ 90.

Asupra acestor imobile se află ca sarcine două împrumuturĭ în sumă de leĭ 90.000 (Dosarele 1297 din 1887 și 218 din 1891). 91—8

Proprietar CONST. MILLE — Tipografia ziaruluĭ «Adevĕrul» Pasagiul Bănceĭ Naționale — Tipărit cu cerneală E. T. Gleitsmann, Dresda